Azg
Armenian daily
22 ՕԳՈՍՏՈՍ 1995. ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 160 (914)

Պայթյուն Երուսաղեմում. Ռաբինը դադարեցրեց բանակցությունները

Երեկ Երուսաղեմում տեղի ունեցած ահաբեկչական գործողության հետևանքով զոհվել է 6 եւ վիրավորվել 82 հոգի: Անհայտ մի անձնավորություն զանգահարելով իսրայելական ռադիո, հայտնել է, որ գործողությունը իրականացվել է մահմեդական «Համաս» ռազմական կազմակերպության ղայրուզիկ սարքերի մասնագետ «Ինժենեռի» աշակերտների կողմից: «Ինժենեռին» Յահյա Յահիին վաղուց ու աղաղակում փնտրում են իսրայելական հատուկ ծառայությունները:

«Համասի» ակտիվիստներն դեմ են Վաշինգտոնում իսրայելա-պաղեստինյան հարաբերությունների հետագա կարգավորման հարցի շուրջ կայանալիք բանակցություններին:

ՊԱԿ-ի նախագահ Յասեր Արաֆաթը դատապարտեց ահաբեկչական գործողությունը: Միաժամանակ նա հույս հայտնեց, որ այն բացառաբար չի անդրադառնա խաղաղության հասատամներ տարածաշրջանում:

Այս կնոտակցությամբ Յիցյակ Ռաբինը կարգադրեց դադարեցնել ընթացող իսրայելա-պաղեստինյան բանակցությունները:

ԱԵՐԱՊԱՐԶ

Պեկինը չի հրաժարվել կանանց խորհրդաժողովն անցկացնելու ծրագրից

Ի պատասխան «Ամերիկայի ձայն» ռադիոկայանի հայկական բաժնով հաղորդված լուրի, ըստ որի Չինաստանը հրաժարվել է սեպտեմբերի 4-15-ը Պեկինում կայանալիք կանանց հարցերով միջազգային խորհրդաժողովից, եւ որի մասին արձագանքել էր «Ազգը», Հայաստանում Չինաստանի դեսպանությունից երեկ զանգահարեցին մեր թերթ եւ դեսպանի անունից հայտարարեցին, որ մինչեւ Երեւանի ժամանակով ժամը 11-ը (երեկ) պատշառնակնն ոչ մի տեղեկություն չի ստացվել խորհրդաժողովն անցկացնելուց հրաժարվելու մասին, այլ ընդհակառակը՝ այն կայանալու է ըստ նախատեսվածի եւ Հայաստանից էլ մեկնող զույգ պատվիրակությունները մասնակցելու են դրան:

Սեւանի ՆԳ վարչությունից ոչ ոք չի հեռացվել աշխատանքից, առավել եւս՝ ձերբակալվել

Մեր նախորդ համարում Փաստ գործակալության տարածած եւ հարցական նշանով հրատարակված լրատվության առթիվ ստացել ենք ՆԳՆ հասարակական կապերի եւ լրատվության վարչության պետ Վաչե Պետրոսյանի հերքմնագիրը, որը ներկայացնում ենք նույնությամբ:

Հայտնի չէ, թե ինչ պղտոր աղբյուրներից է ջուր խմում «Փաստ» գործակալությունը, բայց որ նրա վկայակոչած փաստերը չեն համապատասխանում իրականությանը, իրոք փաստ է:

Այսպես, «Ձերբակալվե՞լ են Սեւանի ՆԳ վարչության աշխատակիցները» հարցն ունդելով ինքն իրեն, «Ազգի» 159 դ համարում նշված գործակալությունը փորձում է պատասխանել գրականորեն, մշուշապատ բարբաջանքներով մանրամասնելով «փաստը»: Այն է՝ «Անհայտ հանգամանքներում...», «Անհայտ պատճառներով»...

Այս կատեգորիայի ՆԳՆ հասարակական կապերի եւ լրատվական վարչությունը պատշառնապես հայտարարում է, վերջին ժամանակներս ՆԳ-Սեւանի տարածաշրջանային վարչության բարձրաստիճան աշխատակազմից եւ ոչ մեկը չի ազատվել պատշառնից, առավել եւս՝ ձերբակալվել: Հրաժարակելով նման կեղծիք, «Փաստը» մեկ նոթատետրում ի հեստոնդում աղակայությունները ի բարիշակը Սեւանի տարածաշրջանում եւ հանրապետությունում:

«Փաստ» ամսագրի խմբագրությունը տեղեկություններ ճշտելու ուղղությամբ իրենց ձեռնարկած անհաջող փորձերի մասին («որեւէ մեկը տեղում չգտնվեց») թերեւս կարող է ընկալվել որպես հիմար կատակ:

ՆԳՆ հասարակական կապերի եւ լրատվության վարչության պետ Վաչե Պետրոսյան

«Գրոյի» դասը չկայացավ

Օգոստոսի 21-ին նախատեսված «Գրո» գործի դատավարությունը տեղի չունեցավ: Առավոտյան 10:30-ին սկսելով նիստը, դատական կոլեգիայի նախագահ Էդիկ Անանուկյանը հայտարարեց, որ վատառողջության պատճառով դատին ներկա չի գտնվի փաստաբան Ռուբեն Ոսկունին: Անհայտ պատճառներով դատական նիստից բացակայում էր նաեւ փաստաբան Մարինե Հալաբյանը: Նրանց չներկայանալու պատճառները գրանցելուց հետո դատավորը նիստը փակված հայտարարեց, ավելացնելով, որ այն կշարունակվի այսօր:

ԱՄ-ի ճակատագիրը անհայտ

«Ազգն» արդեն տեղեկացրել էր, թե ԱՄ անկախ հեռուստաընկերությունը պատշառնապես մեկամսյա արձակուրդի է ուղարկում իր աշխատակիցներին, որի ընթացքում ՀՀ հեռուստառադիոտեսվարչությունը պետք է մարեր ԱՄ-ին հասանելիք իր պարտքը: Սակայն մեկ ամիսը լրացած, ԱՄ-ը կանգնեց մի այլ խնդրի առաջ: Վերադառնալով գործուղումից, ԱՄ-ի տնօրեն Սերգեյ Մովսիսյանին հայտնի դարձավ, որ կնքված են ոչ միայն ԱՄ-ի սենյակների դռները, այլեւ Սիգլ կոնցեռնի նախագահի հրամանով ինքն հեռացված է աշխատանքից: Մանրամասների մասին «Ազգի» հաջորդ համարում:

ՀՅԴ ԴԱՏ

Գատապարտյանին թույլ չի տրվում հանդիպել Վահան Հովհաննիսյանին

Հոլիսի լույս 29-ի, գիշեր ձերբակալված ՀՅԴ-Բյուրոյի անդամ Վահան Հովհաննիսյանին դատապարտյալ Անդիս Եսայանին թույլ չի տրվում ոչ միայն հանդիպել իր պատշառնայի հետ, այլեւ ծանոթանալ գործի նյութերին: Դեռեւս հարցում է ՌԱԻՍ գործակալությունը հիմնվելով վանաբան Ա. Եսայանի տված լրատվության վրա, Վահան Հովհաննիսյանին ՀՀ քրեական օրենսգրքի 65 հոդվածի 1-ին մասով ներկայացված Սահմանադրությամբ հասատված դեսպանական եւ հասարակական կարգ բռնի տապալելու կոչ անելու մեղադրանքը օգոստոսի 10-ին 59 եւ 15. 61 հոդվածներով հարեւնիի դատաքննություն եւ սահմանադրական գործողության կասեցման մեղադրանքով անտանելի փոխելուց հետո, հարցաքննությանը ընդհանրվել է հաջորդ օրը իր պատշառնայի հետ առանձնազրույցի ունենալու եւ գործին ծանոթանալու հիմունքով: Սակայն արդեն մեկ շաբաթից ավելի է, այդ հարցը ձգձգվում է: Օգոստոսի 17-ին Անանիս Եսայանը այդ նոյտանքով ստորագրված գրավոր միջնորդություն է ներկայացրել սակայն նախագահ ՌԱԻՍ-ի բրիգադին հայտնել է, թե ինքը վատահ է, որ այդ միջնորդությունը նույնպես մերժվելու է, քանի որ ինչական խմբի դեկավարորդն Խալաֆյանը կտրուկ հայտարարել է, որ առաջին 10 օրվա ընթացքում ցանկացած նման միջնորդություն մերժվելու է, քանի որ ինքն այդպես է կանոնում: «Սա կանայա կանություն է», այսպես է բնութագրել դրն. Խալաֆյանի վարքագիծը Ա. Եսայանը:

ՄՐՑՊԵՏԱԿԱՆ

Իրանական պատվիրակությունը կրկին հավաստեց համագործակցության կարեւորությունը

Պաշտոնական Երեւանը ցավակցեց իրանցու ապանության առթիվ

Հայաստանի վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը խորը ափսոսանք է հայտնել օգոստոսի 12-ին Գորիս կատարվող ճանապարհահատվածում իրանցի վարորդի սպանության կապակցությամբ: Այդ մասին նա հայտնել է դեսպանական երկրորդ այցով Երեւան ժամանած ԻԻՀ-ի պատվիրակության ղեկավար, ԻԻՀ-ի Մեջլիսի վերանախագահ, անվտանգության խորհրդի քարտուղար Հասան Ռուհանիին: Վարչապետը խնդրել է իր զավակցությունը հարազատ սպանվածի հարազատներին ու մերձավորներին: Հրանտ Բագրատյանը նշել է, որ հետաքննությունը ընթացքի մեջ է, իսկ ճանապարհների եղկությունը ուժեղացված է:

Ըստ կառավարության մամուլի ծառայության հաղորդման, այնուհետեւ կողմերը նշել են, թե հրահանգ է տրվել, վարչապետն ասել է, թե հանրական կողմը ակնկալում է համարժեք մոտեցում Հայաստանից արտահանվող աղբանիների նկատմամբ:

Նախօրեին պատվիրակության հետ հանդիպումներ են ունեցել նաեւ ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը եւ փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանը, որի ղեկավարած հայ-իրանական կառերի կոորդինացման պետական հանձնաժողովի հրավերով էլ ԻԻՀ-ի պատվիրակությունը ժամանել էր Երեւան:

ԻԻՀ-ի պատվիրակությանն ընդունել են նաեւ Ազգային ժողովում եւ ՀՀ արտգործնախարարությունում, ինչպես նաեւ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում: Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ն եւ դոկտոր Ռուհանին կարծիքներ են փոխանակել հայ-իրանական փոխհարաբերությունների հետագա զարգացման շուրջ: Ինչպես հաղորդում են Ս. Էջմիածնի մամլո դիվանից, կիրարի խնդրանքով Ամենայն Հայոց հայրապետը ներկայացրել է ներին, թե մերում եւ սիրողի զարթօղանքում ծավալած գործունեությունը, ինչպես նաեւ Ս. Էջմիածնի հոգեւոր ճեմարանի կառուցվածքը:

Այսօր պատվիրակությունը կնկնի, իսկ մինչ այդ մամուլի ասուլիս կտվի հայ լրագրողների համար:

350 զոհ եւ հարյուրավոր վիրավորներ Հնդկաստանում գնացքների վթարից

ՆՈՐ ԴԵԼԻ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, BBC: Երկաթուղային տրանսպորտի 142 տարվա պատմություն ունեցող Հնդկաստանում արձանագրվեց մեծագույն ապեռներից մեկը՝ դեռի մայրաքաղաք Նոր Դելի մեկ նող 2 գնացքներ բախվեցին միմյանց, պատճառ դառնալով 350 ուղեւորների մահվան եւ հարյուրավոր ուրիշների վիրավորվելուն: Վթարի պատճառը համարվում է սխալավարը, որ առաջին գնացքի մի ավտոմեքենայի հետ ունեցած վթարից հետո չէր նախազգուշացրել հետեւից սուրացող 2-րդ գնացքին: Սխալավարը ներկայումս փախուստի մեջ է:

Սադդամը ծրագրել էր ներխուժել Քուվեյթ եւ Սաուդյան Արաբիա

ՍՍՍՌ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ: Նախանցյալ շաբաթ Իրաքի տիրակալի Հոդանան պատասանած երկու օգնականներից մեկը՝ Հուսեյն Կամել ալ Մաժիդը հայտարարեց, թե Սադդամ Հուսեյնը ծրագրել էր այս ամիս ներխուժել Քուվեյթ եւ Սաուդյան Արաբիա, սակայն հրաժարվեց, երբ պատահեց իրենց փախուստը դեռի Ամման: Հուսեյն ալ Մաժիդի հայտարարությունը, որ Իրաքում արդյունաբերության նախարար էր, Իրաքը պատրաստվում էր 3 ամսվա ընթացքում փորձարկել իր միջուկային առաջին ռումբը, երբ սկսվեց Ծոցի պատերազմը:

ՇՐՋԱՆ

Նորից պատերազմ Չեչնիայում

Ջոխար Դուդայեւի շուրջ 300 գրոհայիններ երեկ երեկոյան շարունակում էին խենց ձեռքն դնիել Գրոզնոյց ոչ հեռու գտնվող Արգուն քաղաքի միլիցիայի շենքը: Գրոհայինների խմբի հրամանատար Համզատովը հայտարարեց, որ ինքը անձամբ Դուդայեւի հրամանով ճնշակված է քաղաքի դարեւ, եւ դիտարկեց համադասական զորքերի հրամանատարությունից, որպեսզի նրանք չմիջամտեն իրեն: Միլիցիայի շենքը լիովին շրջապատված է համադասական զորքերով, որի հրամանատարությունը պահանջել է գրոհայիններին հանձնել շենքը: Առաջարկությունն մերժվել է գրոհայինների կողմից: Հայտնի է, որ Գրոզնոյց մեծ քանակությամբ զրահատեխնիկա ուղարկվեց Արգուն: Համադասական զորքերի հրամանատարությունը միլիցիայի շենքի բանաքարումը որակվեց որպես ձեռք բերված ազգական համաձայնության դրույթների խախտում: Իր հերթին բանակցությունների չեչենական հանձնախմբի ղեկավար Երիխանովը, ընդգծելով, հայտարարեց, որ գրոհայինների գործողությունները դուրս չեն գալիս վերոհիշյալ համաձայնությունով նախատեսված հարցերի շրջանակներից: Վերջինս ասելով, խոսքը ոչ թե գրոհայինների կողմից քաղաքի գինված գրավման, այլ երկրամասի հայմնաձայնագրով նախատեսված աշխարհագրայինների քաղաք մտնելու մասին է: Միաժամանակ գրոհայինների հետ բանակցում է նաեւ Չեչնիայում գտնվող ԵԱՀԿ հանձնախմբի ղեկավար Շանդոր Մեսերեմը: Նա հայտարարեց, որ հավատում է իրավիճակի խաղաղ կարգավորմանը եւ այդ հարցում մեծ նշանակություն է տալիս Ազգն Մասխադովի հանդիպումը գրոհայինների հետ, որի թեմայում վերջինս կաշխատի համոզել նրանց չարել հարաբերությունները:

Գրոզնոյց մեկնելուց Չեչնիայի գլխավոր տարի հրամանատար Ազան Մասխադովը գրոհայինների հետ հանդիպումից հետո հայտարարեց, որ նրանք լիովին ենթարկվում են իր հրամաններին եւ պատրաստ են կատարել ռազմական հանձնարարությունը նախաշեմին գտնվող խնդիրները: Չեչնիայում տեղակայված համադասական հրամանատարության հետ բանակցելու համար նա մեկնեց Գրոզնի: Օրվա երկարդ կեսին գրոհայիններ ոգաս արձակեցին իրենց մոտ գտնվող ներքին գործերի շտաբ աշխատակիցների: Երեկոյան կողմ, համաձայն զանգվածային լրատվական միջոցների հաղորդի այն մասը, որտեղ տեղակայված էր միլիցիայի շենքը, ռմբակոծվում էր համադասական ուժերի կողմից:

Գ. Ռ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱՇԳԱՅԻՆ

Տարելից Վազգեն Ա Կաթողիկոսի վախճանման

Հոգեհանգստի Պատարագ Մայր Արոռ Ս. Էջմիածնում

Օգոստոսի 20-ին Մայր Արոռ Ս. Էջմիածնի տաճարում Վազգեն Ա երջանկահիշատակ Հայրապետի մահվան առաջին տարելիցի առիթով մատուցվեց Ս. Պատարագ. կատարողությամբ Հոփփսիմե վանքի վանահայր Գերաշնորհ Տ. Անանիա եպս. Առաքելյանի:

Հավատս Ս. Պատարագի Նորին Սուրբ Օծության Տեր Տեր Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը ներկաներին իր ողջույնը հղեց որպես խոսք հիշատակի և երախտիքի:

«Հիշատակը անոր երախտիքներուն, մեր հոգիները կը սնուցանե», Ներսես Լամբրոնացու այս խոսքերն էր բնաբան ընտրել Վեհափառ Հայրապետը իր ողջույնի համար: «Այսօր, իր խոսքը շարունակեց Նորին Սրբությունը, Վազգեն Ա երջանկահիշատակ Ամենայն Հայրապետին վախճանումից մեկ տարի անց և իմ կաթողիկոսական գործունեության շուրջ հինգ ամիսների փարձառության լույսին տակ ես ավելի դայծառ տեսիլով եմ մատներում այն հոգեկան բոլոր աղյուսները, որոնց միջից անցավ նա, և այն բոլոր գործերը, որ կատարեց անշահախնդիր, անձնուրաց նվիրումով, և որը իրեն երախտիք այսօր մեզ է կապվում որպես ներշնչումի աղբյուր և ոչ թե մխիթարություն եր զավանանք իր անունի: Նրա ոգի գործունեության, շինարարական, հոգևորական, վարչական, կազմակերպական, գրական, դասավանդական, բոլոր մարզերում նրա կատարած գործերի մեր հոգիների մեջ ներբախանցումը մեզ այսօր պետք է որ կերդարանափոխի, մտածելու մեր իմաստության, մեր առաքելության, մեր դարավորության մասին: Վազգեն Ա Ամենայն Հայոց Երջանկահիշատակ Կաթողիկոսին երախտիքներուն հիշատակը մեր հիշողության մեջ պետք է խնամ դառնա և մեր կյանքը խմբե այսօր և գալիք օրերին Աստծո փառքին, եկեղեցու դայծառության, Մայր Արոռի ծաղկման և բարգավաճման, մեր հայկական դեպականության ամրապնդման, Հայաստանի ժողովրդի և ամբողջ հայ ազգի շինության և բարեկարգության համար»:

Ավարտելով դասգանը Գարեգին Ա Կաթողիկոսը շրջապատված Միսբան հայերով և հավատացյալ ժողովրդով, երանաշնորհ Հայրապետի տաղանգարի առաջ կատարեց կարգ հոգեհանգստյան:

Ս. Պատարագին և հոգեհանգստյան արարողությանը ներկա էին ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ Բաբկեն Առարքելյանը, փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանը, ՀՀ վարչապետ Հասմիկ Բագրատյանը, Հոգևոր Գերագույն խորհրդի անդամներ, սփյուռքից ժամանած հյուրեր և բազմաթիվ հավատացյալներ:

Արարողություններից հետո վիճակում տեղի ունեցավ հոգեճաշ, որին մասնակցեցին պետական դեմքեր, Գերագույն խորհրդի անդամներ և Միսբան հայրեր:

ՍՍՍԼՈ ԴԻՎԱՆ ՍՍՅՐ ԱՇՈՒ

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

«Ինչ որ տեսանք հայրենիքում, մեր մեջ նոր հայկականություն մը արթնցուց»

Անցնող երեք շաբաթների ընթացքում Թեֆեյան մշակութային միությունը հյուրընկալել էր Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության Փարիզի և Վալանսի մասնաճյուղերի անդամներ Մերի Պալյանին, Սոնիա Վարդանյանին և Անուշ Սանուկյանին, որոնք Հայաստան էին ժամանել փոխադարձ այցելություն տալու, կապերը վերահաստատելու, հայրենի իրականությունը մոտիկից ծանոթանալու նպատակով, իսկ փոխադարձ կապերը ՀԲԸ Միության Փարիզի, Վալանսի, Լիոնի և Անվերսի երիտասարդության հետ հաստատվել էին դեռևս այս տարվա հունվարին, երբ սփյուռքի մեծագույն կազմակերպության ՀԲԸՄ-ի հրավերով Ֆրանսիա և Բելգիա էին այցելել Թեֆեյան մշակութային միության, Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության «արմենական» ուսանողական ակումբի և Արմենական արիական շարժման մի խումբ երիտասարդներ:

Սա խմբի առաջին այցելությունն էր, և այն տպավորությունը, որ ստացան խոր Վիրապում ու Գառնիում, Գեղարդում ու Ծաղկաձորում, Էջմիածնի Մայր տաճարում ու բանգարանում, Ամբերդում ու Տեղերի վանքում, Կարմրավորում ու Զվարթնոցում, հարստացրեց հայ մշակույթի մասին ունեցած նրանց գիտելիքները, ամրապնդեց ազգային գիտակցությունն ու հպարտությունը: Խումբը հյուրընկալվեց Սեւանի ափին Արմենական արիական շարժման խմբապետական երկօրյա բանակումին, որը հագեցած էր խաղերով, մրցույթներով և խարույկա հանդեսով: Հպարտության ներշնչմամբ լցվեցին Հայաստանի դպրոցական ռազմաշնչ երգերի, բանգարանի, Ազգային դպրոցական, Մատենադարանի, Մարիտոս Սարյանի և Սերգեյ Փարաջանովի տուն բանգարաններ այցելելով, իսկ Սարդարապատի հերոսամարտին նվիրված հուշահամալիր և Ծիծեռնակաբերդ կատարած այցելությունները զգաստություն ու կորով ներշնչեցին հյուրերին, որը բերեց նրանց ստացած տպավորությունների ամենածանր բաժինն էր կազմում:

Երեւանի Վահան Թեֆեյանի անվան կրթահամալիրի Աղարանի մոտ գտնվող եւ մեծանուն բանաստեղծի անունը կրող ճամբարում, ուր ամառային հանգիստն էին անցկացնում վարժարանի աշակերտները, ի դատիվ հյուրերի հատուկ ծրագրով ելույթ ունեցավ երգչախմբի խումբը: Երեւանում գտնված օրերին հյուրերը այցելեցին նաեւ ՀՈԱԿ Հանրապետական վարչության գրասենյակ, «Ազգ» օրաթերթի խմբագրություն, ՀԲԸՄ-ի Երեւանի գրասենյակ, Երեւանի Ամերիկյան համալսարան, «Ազգ Թեֆեյան» կենտրոնի շինարարություն, Հայ-FM ռադիոկայան, «Ալեֆ Մանուկյան» փողոց, «Վահան Թեֆեյան» պուրակ, ուր հիշատակի համար լուսանկարվեցին հուշարարի մոտ:

Իրոք որ այցելությունն անցավ հագեցված ու կուռ ծրագրով եւ ափսոս, որ երեք շաբաթն անցավ սպասվածից էլ արագ, բայց տպավորիչ ու հետաքրքրական, եւ ինչպես խոստովանեցին իրենք՝ Մերին, Սոնիան եւ Անուշը՝ գալ տարի դարձյալ պիտի այցելեն Հայաստան, բայց այս անգամ արդեն ավելի մեծ խմբով եւ նախապես մշակված ծրագրով: «Այն, ինչ որ տեսանք հայրենիքի մեջ, մեր մեջ նոր հայկականություն մը արթնցուց եւ չնայած առկա դժվարություններուն, ուղղակի հոգեւոր զարթոնք մը առաջացնել այս օրերուն, որ պիտի փորձենք փոխանցել Ֆրանսայի մեջ սպասող մեր ընկերներուն եւ մերձավորներուն»:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ջեռուցումը կբանկանա

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆՊԲ- Հայաստանի մայրաքաղաքի բնակարանների կենտրոնացված ջեռուցման գները հայտնի կդառնան մինչեւ սեպտեմբերի 1-ը: Ամենայն հավանականությամբ, դրանք մի քանի անգամ կգերազանցեն անցյալ տարվա մակարդակը, որ կազմում էր 1 քմ-ի դիմաց 360 դրամ. Սնարքի բդպակցին հայտնեցին երեւանյան հարդարանի մասնաճյուղի ծառայությունից: Մինչեւ օրս ջեռուցման վարձը մուծել է երեւանցիների միայն 32 տոկոսը:

Հրդեհ Հենգավիթ թաղամասում

Անցած շաբաթ օրը գիշերվա ժամը 11-ի սահմաններում, երբ բոլոր երեւանում անասնոր քամի էր, Հենգավիթ թաղամասի 7-րդ փողոցում այրվեցին 41, 45 եւ 38 բնակելի տները: Հրդեհը բռնկվել է անսդասելիորեն, երբ բնակիչները քնած են եղել: 41 բնակարանը հրդեհ ծարակ է դարձել ամբողջովին, ընդ որում չի հաջողվել փրկել ոչ մի իր, նույնիսկ երեխաների հագուստը: Այս տները գրեթե ավերված վիճակում են: Բարեբախտաբար զոհեր չեն եղել: Մասնակիորեն վառվել է նաեւ 39 բնակարանի կտուրը: 41 բնակարանի տիրոջը՝ Գայանե Կասոյանին (որի ամուսինը մահացել է 23 տարեկանում) եւ նրա 4 երեխաներին բոցերի ծիրաններից փրկել են հարեւանները: Դրանից հետո սկսվել է տարերային դայքարը հրդեհի դեմ, դույլերով: Այնուհետեւ աղեցի վայր է հասել հրշեջ ծառայության 5 ավտոմեքենա: Հրշեջների օգնությամբ հնարավոր է դարձել կանխել կրակի հետագա ծավալումը: Աղեցի դաշտանոն առայժմ հայտնի չէ: Միայն ավելացնենք, որ այրված տները տարիներ շարունակ աղահովագրված են եղել, եւ դեպությունը դարավոր է աղեցյալներին սաղահովել բնակարաններով, ցուցաբերել համադասասխան օգնություն:

Գ. Ս.

ԵՐԻԿԱՅԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մեկ տարվա ընթացքում 42 անգամ բարձրացվել է ցամաքած ջրի վարձը

Վերջին տարիներին մարդիկ հոգնել են մի քանի ամիսը մեկ անհեղորեն աճող կոմունալ ծառայությունների. Կենտրոնացիայի եւ բնակվարձի գների հետեւից վազելուց: Իսկ հասնել այդ գներին, անգամ մոտենալ հնարավոր չէ: Ահա թե ինչպես են բարձրացել 2 անձից բաղկացած 41.7 քմ բնակատածության բնակարանի եւ կոմունալ վարձերը վերջին 1 տարվա ընթացքում.

բնակվարձը 5 դրամ եւ 50 լումայից դարձել է 42 դրամ.

ջրի եւ կոյուղու վարձը 7 դրամ 20 լումայից դարձել է 290 դրամ 40 լ.

սանմարում եւ աղբահանությունը 12 դրամից-120 դրամ:

Մոտ 9 անգամ բարձրացել է բնակվարձը. 42 անգամ ջրինը, 10 անգամ աղբահանությանը: Եւ սա այն դայմաններում, երբ հատկապես վերջին տարում բնակիչները ջրի սուր դակաս են զգում, օրերով ջուր չունեն, կամ էլ առավոտյան շատ մեկ կամ երկու ժամով (երբեմն գիշերը) ջուր են ստանում: Նախորդ տարիներին առաս հոսող երեւանյան սառը ջուրը ցամաքեց: Գոնե շաբաթ-կիրակի օրերին, երբ մարդիկ տանն են, ջուր չեն տալիս: Մարդիկ, սնոտված, դույլերով ջուր են բարձրացնում 3-դ, 4-դ եւ 5-դ հարկերը: Առավել անմխիթար է բազմահարկ շենքերի վիճակը: Բնակարաններում սանհանգույցներից վաս հոս է գալիս, հաղարացիները ամռան ամիսներին առաստաղած միգը: բանջարեղենը, կանաչին չեն կարողանում հոսող ջրի տակ նորմալ լվանալ: Պարզ է, որ անհրաժեշտ մարդությունն չի աղահովվում մարդկանց կենցաղում, սենյակներում հակասանիտարական վիճակ է ստեղծվել: Ինչպե՞ս կարող են մարդիկ չվրդովվել, երբ այս ֆոնի վրա դեռ դարավոր են 40 աղաստիկ ավել գնով վճարել ջրի եւ կոմունալ ծառայությունների վարձը: Չէ՞ որ շուկայական հարաբերությունն նշանակում է աղահովել ծառայությունների աշխատանքը, աղա նոր դասանցել որ նշանակած գինը: Դեռեւ ոչ նորմալ վիճակ է նաեւ սանմարման եւ աղբահանության հարցում: Այստեղ 10 անգամ է ավելացել վարձը. այնինչ բացի կենտրոնական որոշ վողոցներից, աղբն ամեն օր չի բաղվում, իսկ բակերի եւ վողոցների սանմարման մասին բոլորս էլ մոռացել ենք, հանի որ գրեթե ոչինչ չի արվում, կամ էլ խիստ հազվադեպ: Սակայն բնակիչը, որը ֆանտաստիկ գների հորձանուտում կորցրել է գլուխը, դարտավոր է 10 անգամ ավել վճարել նաեւ չմարվող բակերի, վողոցների, կուտակված աղբի համար: 9 անգամ էլ բնակվարձն է ավելացել, սակայն հաղարացու աշխատավարձը բոլոր կատուի բոլորը, երեխաների նորատ չնչին չափով են ավելացել: Չմոռանանք նաեւ, որ հակայական բոիչ ունեցան Կենտրոնացիայի, հացի եւ այլ մթերքների գները:

Այս դայմաններում ԲՇՏ-ներում բոլոր են հաղարացու կոկորդից, դահանջում բնակվարձի գրությունը, եւ երբ դարտք ունեն. չկայացած ծառայությունների համար էլ (ջուր, սանմարում) ամեն ինչ մուծած չէ, գրկում են 250-ական դրամ կարգից... Վերջերս էլ որոշ ԲՇՏ-ներ սկսում են վարձն անմիջապես իրենց մոտ մուծել...

Արդյոք այս ամենը վայե՞լ է շուկայական հարաբերություններին, եւ ո՞վ պետք է դաշտպանի բնակիչների շահերը: Արդյոք չդի՞տք է վերանայվեն կոմունալ ծառայությունների աստղաբաշխական թվերով աճող գները. ԲՇՏ-ներ շահագործողները, թե՞ դաշտոնը... Հուզող եւ վրդովող հարցեր շատ են: Պետք է լուծում տվի:

ԵԼԻՏԱ ՄԵԼԻՔՅԱՆԸ

Հայաստանում սկսել են կարեւորել հոգեբանության դերը

«Սեպտեմբերից «Եղիցի լույս» բարեգործական կազմակերպության կազմում կսկսի գործել հոգեբանական կենտրոն, որն առաջինն է լինելու Հայաստանում», հայտնեց հոգեբանական կենտրոնի դեկավար խորհրդի անդամ, հոգեբանական գիտությունների թեկնածու Վլադիմիր Միհայելյանը: Արդեն ձեւավորված է հաստատության կառուցվածքը, աշխատանքի են հրավիրված հանրաճանաչության առաջնակարգ հոգեբաններ եւ հոգեբույժներ: Կենտրոնը զբաղվելու է ինչպես հոգեբանության եւ հոգեբուժության, այնպես էլ հոգեկորեկցիայի (գիտություն, որն ընկած է հոգեբանության եւ հոգեբուժության միջեւ), շինական բեռադիայի եւ գիտական մեթոդաբանության հարցերով:

Պարոն Միհայելյանի վկայությամբ, հոգեկան հիվանդություններն այսօր Հայաստանում համաճարակային բնույթ են կրում: Քաղաքացին կարող է խլել փողոցում, կիսաձայն խոսել ինքն իր հետ, բայց չգիտակցել, որ դա ես հոգեկան խանգարում է: Կենտրոնը նպատակ ունի ինքնագիտակցման եղանակով բուժել թե բույլ եւ թե բարդ հոգեկան խանգարումները, մասնավորապես դրանցից ամենավտանգավորը՝ նեւրոզը, որին մասնագետները հաճախ «հոգու քաղցկեղ» են անվանում: Մեծ ուշադրություն է դարձվելու նեւրոզի դրսեւորումներից մեկի՝ վախի ֆենոմենի բուժմանը, քանի որ դրանից առաջանում են ինչպես հոգեկան, այնպես էլ մարմնական հիվանդություններ (օրինակ՝ խոցեր): Կիրառվելու է ինչպես բեռադիա, բուժական ֆիզկուլտուրա (ուշու), կենսաէներգետիկ դաշտերի միջոցով բուժվելու են բարդակ ուռուցքներ, խոցեր, չբերություն:

Հոգեբանական կենտրոնն ամուսնալուծությունները կանխելու նպատակով անցկացնելու է ընտանեկան կոնսուլտացիաներ, հոգեբանական վերլուծությունների ճանապարհով բացահայտելու է ամուսնական գժտությունների դրդապատճառները, օգնելու է վերացնել դրանք: Բացի այդ, զբաղվելու է նաեւ անձի բեսավորմամբ, որի միջոցով հնարավորություն կընձեռի ամուսնության դատասավող զույգերին իմանալ միմյանց բնավորությունների եւ խառնվածքների մասին:

Հասատության աշխատանքների ամենակարեւոր ուղղություններից մեկը, բերեւս, մասնագիտական կողմնորոշման բեսավորումն է լինելու, որի միջոցով չափահաս դարձած երիտասարդները կարող են դարզել՝ համապատասխանո՞ւմ են նախընտրած մասնագիտությանը, թե՞ ոչ: Պարոն Միհայելյանը հավատեց հոգեբանության մեջ արտահայտված այն կարծիքը, որ հասարակությունը կենդանի օրգանիզմ է, եւ որքեզի այն առողջ լինի, դրա համար պետք է, որ յուրաքանչյուր անհատ իր տեղը գտնի հասարակական օրգանիզմում:

ԳԱՅԱՆԵ ՄԱՐՏԱՅԱՆ

ԱԶԱՏԱՄԻՏ ԱՇԽԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության է տալիս
Ինքնագիր եւ հրատարակչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խմբագիր
Երեւան 375010, Հարությունյան 47
Թելեֆոն 562941, AT&T (7 8852) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱԼԵՖԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԱՎԱՍԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍՍՐԳԻՍ ՍՍՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ տառաձեւերը ՊԱՎԵԼ ԴԱԼԼԱԲԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային շարադրվեց «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» դարտադիր է
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hamapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ՆՈՐ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿ

Հուշարձանների պահպանությունը՝ վտանգվա՞ծ

Տարասպան, որ մի ժամանակ համարվում էր «բանգարան բաց երկնքի տակ», այսօր ավելի լրջորեն, քան երբեմն, հիմքեր ունի մտահոգվելու իր նախնիներից ժառանգած մեծ ու փոքր ոչամաճարտարապետական հուշարձանների պահպանության հարցով, որ մինչև վերջերս, ներկայիս սուղ ոչայմաններում, լավ թե վատ, իրականացվում էր ՀՀ կառավարության առընթեր գործող հուշարձանների պահպանության վարչության կողմից:

Հայկական հուշարձանների պահպանությամբ զբաղվող մարմնի ստեղծման առաջին փորձն արվել է դեռևս 1842 թ. Խաչատուր Աբովյանի կողմից: Հետագայում հոչակավոր եղյակի ճարտարապետներ Ալեքսանդր Թամանյանի, Թորոս Թորամանյանի և հնագետ Աբեղարիբեկ Բալասանյանի նախաձեռնությամբ ստեղծվել է հնությունների կոմիտե, որն այնուհետև, 1923 թվին, նույն եղյակի եռանդուն մասնակցությամբ, վերափոխվել է նոր կոմիտեի՝ մեր կենսագործկոմի, մեր լուսժողկոմատի, մեր էլ Սովետների իսկական տակ, որ դասերազմից հետո, մինչև 1979 թ. ընդգրկված է եղել Պետհինի կազմում:

Կյանքը, սակայն, ցույց տվեց, որ իշխանության տարբեր օղակներին կից գործող մարմինը (կոմիտե, բաժին կամ վարչություն) ի վիճակի չէ լիարժեք կազմակերպել և ղեկավարել հանրապետության տարածքում, հարակից շրջաններում, ներքին սպառումում գտված հայոց դասմության լուսավորման, վանդալիզմի և վերականգնման աշխատանքը: 1979 թ., վերջապես, հայ մտավորականների մի ստվար խմբի համար ցանկերը դասակարգեցին հաջողությամբ ստեղծվեց կառավարության առընթեր, իրավական և ֆինանսական ինքնուրույնությամբ օժտված Հուշարձանների պահպանության վարչությունը:

Այդ ժամանակից ահա ցայսր է հասել, կատարվել է հսկայածավալ աշխատանք, անխուսափելի դարձել են հազարավոր հուշարձաններ, միայն Հայաստանի տարածքում հայտնաբերվել են 150 հազար խաչքարեր, որոնց կեսը դասակարգվում է դեղատրության կոչմից, հաշվառված և վավերագրված են գրեթե 30 հազար հուշարձաններ, դրանցից 9093-ը հատատված են նախարարների խորհրդի կողմից որպես դեղատրության դասակարգության ենթակա հանրապետական կարգի հուշարձաններ, ավերակներից հանել են հիասքանչ ամրոցներ, հազարամյակների երբեմնի առաջնակարգ կենտրոններ, Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի հրամանագրերով հայտնաբերվել են 150 հազար խաչքարեր, որոնց կեսը դասակարգվում է դեղատրության կոչմից, հաշվառված և վավերագրված են գրեթե 30 հազար հուշարձաններ, դրանցից 9093-ը հատատված են նախարարների խորհրդի կողմից որպես դեղատրության դասակարգության ենթակա հանրապետական կարգի հուշարձաններ, ավերակներից հանել են հիասքանչ ամրոցներ, հազարամյակների երբեմնի առաջնակարգ կենտրոններ, ինչպես Ամրակիտ, Գառնի, Գեղարդ, Հաղբատ, Սանահին, Գոշավանք, Գեղարդավանք, Գարնի, Գառնի, Գեղարդ

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Ս փյուռֆահայ դպրոցներից մեկի նախավերջին դասարանում հարցի, թե «Սամվելը» կարդացե՞լ են: Հանդիսատեսի մի, որ դասախոսը դրական պետք է լինի: Բայց ոչարվեց, որ չեն կարդացել: Դա ինձ զարմացրեց եւ ցավ պատճառեց: Ոչ թե այն պատճառով, որ ես Բաֆֆու մասնավոր երկրպագուն եմ: Բաֆֆին եւ «Սամվելը» այսօր արդեն վեր են անհատական ճաշակից, դրանք մի ամբողջ ժողովրդի հոգեւոր եւ հաղթական կենսագրության անբաժանելի էջերից են, եւ եթե հայ երեխան «Սամվել» չի կարդացել, դա գրեթե անբնական բան պիտի համարել: Դժվար է ցույց տալ վերջին հայրուռամյակի որեւէ սերունդ, որի գրագետ մասը Բաֆֆու գլխավոր գործերը, հատկապես «Սամվելը» չի մանար (գոնե լսած չլիներ):

Գրականությունը մեր ժողովրդի կյանքում շատ յուրահատուկ դեր է կատարել: Այս իրողությանը մենք ոչ միշտ ենք վերահասու: Մենք միշտ չէ, որ մեզ հաշիվ ենք տալիս՝ հայ երեխան հայ ժողովրդի պատմությունը սովորում է դպրոցական դասագրքերից: Բայց այս դեռ քիչ է: Ոչ ոքի գաղտնիք չէ, որ մեր դպրոցական դասագրքերը ամենաանհամեստորեն ասած, ոչ գրական են, ոչ գեղագիտական: Դրանցում ամենաքիչ գրականություն է: Ինչպես գրում է Ս. Սիմոնյանը, Ս. Մարկոսյանը (որ, պետք է են բարդել, «Մխիթար Սեբաստացի» հոյակապ կրթական դասագրքերն են), մի հիշ ավելի շատ են վստահել իրենց ճաշակին, քան հիմք ունենին: Էլ չեմ խոսում այն մասին, որ ընթերցարանների էջերում մեծ թվով երկրորդական եւ երրորդական կարգի գործեր կան: Օրինակի համար, մի՞թե Հովսեփ Թումանյանի «Կաղանդ» գործերը կան: Դրանցում ինչպես մեր ժամանակներում, մեր հիմնական գրականությունը դասական գրականության երկերի հանդեպ չունի է հերետիկոսություն համարվի: Բայց նույնիսկ ամենամեծ դասական վերաբերմունք ունենալու համար էլ դում նախ եւ առաջ պետք է իմանալ այդ գործերը, որոնք ոգեւորել են բազում սերունդների, որոնք դեռ երեկ, գուցե նաեւ այսօր մարդկանց ոգի են տվել սեփական հոգի համար մղած մարտերում: Այսօր ինչ-ման ասել կարելի է վիճել Եղիշեի մասյանի եւ Դեմիրճյանի «Վարդանանքի» կոնցեպցիայի մասին: Միանգամայն բնական է: Բայց անբնական կլիներ, եթե այսօր ինչ որ մեկն առաջարկեր «Վարդանանքը» դուրս նետել դպրոցական ծրագրերից եւ դասագրքերից...

Ուրիշ ինչպե՞ս հայ մարդը պետք է հասկանա իր պատմության, իր ոգու զարգացման ելեւէջները:

Ահա թե ինչու ինձ համար միանգամայն անընդունելի է այն մոտեցումը, որն ընկած է միջնակարգ դպրոցի 5-8 դասարանների «Ընթերցարանների» հիմքում: Անվան մասին դեռ կխոսեմ դա էլ, ինչպես ասում են, կոնցեպտուալ նշանակություն ունի: Թվեմ վեց հեղինակ, որոնք բացակայում են այդ ընթերցարաններում: Աբովյան, Ալիշան, Նալբանդյան, Պատկանյան, Բաֆֆի, Սուրմաճան: Ընթերցողի համար դժվար չէ որսալ այն ընդհանուրը, որ կատում է այս դասականներին հայրենիքի եւ նրա ազատության բեման: Բոլոր այս հեղինակները արբացվել են հայկական պանթեոնում հենց շնորհիվ այն խորն ու անսահման հայրենասիրության, որ նրանք քարոզել եւ ներշնչել են հայության բազմաթիվ սերունդների: Ինչո՞ւ են կազմողները այսքան խիստ եղել վեց դասականների հանդեպ: Գուցե այս հեղինակները իրենց վարդեսությա՞մբ չեն բավարարել մեր խստապահանջ կազմողներին (նախաբանում նրանք հայտնում են, որ ընթերցարաններում տեղ են տվել միայն ու միայն գեղարվեստորեն կատարյալ գործերին): Բայց այս դեռ քիչ է, ոչ թե դեռ քիչ է, պետք է ասեմ, որ կազմողները՝ Ս. Սիմոնյան, Ս. Մարկոսյան (որ, պետք է են բարդել, «Մխիթար Սեբաստացի» հոյակապ կրթական դասագրքերն են), մի հիշ ավելի շատ են վստահել իրենց ճաշակին, քան հիմք ունենին: Էլ չեմ խոսում այն մասին, որ ընթերցարանների էջերում մեծ թվով երկրորդական երրորդական կարգի գործեր կան: Օրինակի համար, մի՞թե Հովսեփ Թումանյանի «Կաղանդ» գործերը կան: Դրանցում ինչպես մեր գրականությունը, հասկանալի է, դեռ

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Պետդումայի յուրահանչյուր մանդատի համար թեժ պայքար է սպասվում

ՈՂ վարչապետ Վիկտոր Չերնոմիրդինի և Պետդումայի նախագահ Իվան Ռիբկինի վերջին հայտարարություններ նախընտրական արշավի սկզբում մասին վկայում են, որ Ռուսաստանի իշխանություններն իրենց բոլոր ջանքերը կենտրոնացնում են «իշխանությունը ոչնչ է հաջողային լինի» հայտնի բեղիսի ամրապնդման վրա:

Թեև, ընդհանուր առմամբ, մենք համաձայն ենք այդ բեղիսին, բայց բացառված չէ, որ ներկայիս կարգը (սոցիալ տնտեսական, հաղթական) այնքան էլ արդյունավետ չի լինի, և այդ ժամանակ «իշխանության հաջողությունը» կարող է հակառակն վնաս դրսևորել երկրին: Իսկ ընտրված ուղղ ճշտությունը կասկածում են Ռուսաստանի բազմաթիվ հայտնի հաղթական գործիչներ:

Ստեղծ անցումային ժամանակաշրջանում վիթխարի կարևորություն ունեն նախ և առաջ ոչ թե գաղափարախոսությունները կամ ծրագրերը, այլ կոնկրետ հաղթական գործիչները: Միանգամայն դարձ է, որ եթե հաղթական փայլուն գործիչ դիմի այն գաղափարախոսությանը կամ կարգախոսներին, որոնց հանդեպ Ռուսաստանի հաղթաշրջիններն առավել ընկալունակ են, ապա այդ գործիչը կարող է հաջողության հույս ունենալ:

Ռուսաստանի նախագահ խորհրդարանային ընտրությունների 1993 թ. դեկտեմբերի 12-ի փորձը դրա ցայտուն օրինակն է: Երկրի բոլոր հաղթական ուժերի մեջ Վլադիմիր Ժիրինովսկու լիբերալ դեմոկրատական կուսակցությունը, որ բոլոր վերլուծական նյութերում հարաբերվում էր «հաղթական տարաբնակությունն», ընտրողների ուշադրությունն գրեթե բոլոր ուշադրությունն կուսակցությունն դեմ կավարի արտաքին դրսևորումներ կեցվածքով:

1993 թ. Պետդումայի ընտրությունները անցկացվեցին հաղթեղորեն, Մոսկվայի Սոլիտակ տան հոկտեմբերի 3-ի «գնդակոծությանից» որոշ ժամանակ անց: Դումայի ներկայիս ընտրություններն անցկացվում են Ռուսաստանի Դաշնության սահմանադրության ընդունման վրա: Ինչպես հաստատվում է ուսումնասիրությունները, Ռուսաստանի բազմաթիվ հայտնի հաղթական գործիչներ:

Ստեղծ անցումային ժամանակաշրջանում վիթխարի կարևորություն ունեն նախ և առաջ ոչ թե գաղափարախոսությունները կամ ծրագրերը, այլ կոնկրետ հաղթական գործիչները: Միանգամայն դարձ է, որ եթե հաղթական փայլուն գործիչ դիմի այն գաղափարախոսությանը կամ կարգախոսներին, որոնց հանդեպ Ռուսաստանի հաղթաշրջիններն առավել ընկալունակ են, ապա այդ գործիչը կարող է հաջողության հույս ունենալ:

Ռուսաստանի նախագահ խորհրդարանային ընտրությունների 1993 թ. դեկտեմբերի 12-ի փորձը դրա ցայտուն օրինակն է: Երկրի բոլոր հաղթական ուժերի մեջ Վլադիմիր Ժիրինովսկու լիբերալ դեմոկրատական կուսակցությունը, որ բոլոր վերլուծական նյութերում հարաբերվում էր «հաղթական տարաբնակությունն», ընտրողների ուշադրությունն գրեթե բոլոր ուշադրությունն կուսակցությունն դեմ կավարի արտաքին դրսևորումներ կեցվածքով:

Արդեն այժմ տեղի է ունենում գաղափարախոսական տարբեր ծրագրեր ունեցող նախընտրական բլոկների կազմավորում: Այդ գործընթացը ևս իր վերահսկողության տակ դնելու նպատակով երկրի ղեկավարությունն առաջինն սկսեց կազմակերպել «մեր տունը Ռուսաստանն է» բլոկը Վիկտոր Չերնոմիրդինի ղեկավարությամբ: Այդ բլոկի նպատակն է շարունակել բարեփոխումներ և առաջիկա երկրի հարուն առաջնորդը: Ընդսմին, ընտրությունների բեղիսներում, ինչպես զլխավոր բաղադրիչը հետևյալն է. «գործ խոսքի փոխարեն»: Դա, իհարկե, չի զարմացնում, քանզի հաղթական այդ բլոկի մեջ մտնող գրեթե բոլոր անձինք որոշակի դաշտոններ են զբաղեցնում երկրի գործադիր իշխանության համակարգում: Մամուլում արդեն վաղուց այդ նախընտրական բլոկը կոչել են «իշխանության կուսակցություն» անունով: Սակայն, այդ բլոկի ներկայացուցիչների կազմի ուշադիր ուսումնասիրությունը մեզ հանգեցրեց այն մտքին, որ այդ կուսակցությունը կարելի է անվանել «իշխանավորների կուսակցություն»: Ամենայն հավանականությամբ, սա ավելի ստույգ է և որ գլխավորն է ավելի կոնկրետ: Հաղթեղորեն տեղական բաժանումներ են կազմակերպվում երկրի ամբողջ տարածքում: Ըստ երևույթին, այդ բոլոր յուրահանչյուր ընտրատարածքում կառաջադրի իր թեկնածուին և «ամեն ինչ» կանի, որպեսզի նա հաղթի:

Մնացյալ հաղթական ճամբարում տակավին անցկացվում են «հաղթական կարուսելի» դասընթացներ: Ոչ մի կերպ չի կարողանում ոչ մի կանգնել Իվան Ռիբկինի բլոկը, կոմունիստների բլոկը: Դեռևս վաղ է խոսել այն մասին, թե ինչ բլոկներ կստեղծվեն: Քանի որ տեղի են ունենում միջկուսակցական բանակցություններ և խորհրդակցություններ: Դրանք արդեն հանգեցրել են ոչ միայն հաղթական բլոկների կազմակերպման, այլև դրանց մի մասի տրոհման: Մի խոսքով, ամեն մի երկրում նախընտրական արշավի բնաբանը բարդ է: Ռուսաստանն այս առումով բացառություն չէ:

Հարցերը դրված են որոշակիորեն. ինչպե՞ս կազմակերպել հաղթական բլոկը, ինչպիսի՞ պարամետրերի հիման վրա, գաղափարախոսությա՞ն, թե՞ իշխանության հաղթական դասակարգի մերոցների միասնության: Այս հարցերը առաջանում կարևորություն ունեն երկրի համար, վաղվա ճակատագրի համար: Քիչ կուսակցություններ կան, որոնք ունեն սեփական շրջանային կառույցներ: Հենց նրանք ի վիճակի կլինեն տեղերում նախընտրական գործունեություն ծավալել: Մյուսներ միայն դրանց բիլի շատ մեծ ենթակա են «ժայռաղաղաղային» երևույթ են: Այսօր գոյություն ունեցող գրեթե բոլոր բլոկները կրանան մեծամասնական համակարգով իրենց թեկնածուներին առաջադրել յուրահանչյուր ընտրատարածքում: Պետդումայի յուրահանչյուր մանդատի համար դարձյալ թեժ կլինի:

Մեր կարծիքով, Պետդումայի տարեվերջյան ընտրություններն, ընդհանուր առմամբ, արդեն ի հայտ են բերել Ռուսաստանի հաղթական ուժերի տեղաբաշխման հետևյալ դասակարգը: Ժողովրդավարների ճամբար, կոմունիստների և սոցիալ դեմոկրատների ճամբար, ազգայնական հայրենասերների, «տերության կողմնակիցների» ճամբար:

Թվարկված բոլոր հաղթական ուժերի մեջ առավել բնորոշումն ու համադարձակը ժողովրդավարների ճամբարն է:

Փորձագետների գնահատականների համաձայն, ժողովրդավարների կողմնակիցների կազմը չի սահմանափակվում ինչպես սոցիալական խավով կամ տարիքային խմբով: Նույնը չի կարելի ասել, օրինակ, կոմունիստների ճամբարի մասին, որի կողմնակիցներ հիմնականում կազմված են տարեց անձանցից:

Մեր կարծիքով, Պետդումայի 1995 թ. դեկտեմբերյան ընտրություններում կհաղթեն հենց ամեն կարգի ժողովրդավարներ, քանզի, չնայած իրենց խայտաղղեությանը, նրանք ամեն դեպքում գործում են նեղաբնակ կերպով և լրացնում միմյանց:

ՌՈԶԱ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ
Պատմագիտության թեկնածու

ԲԵԼԱՌՈՒՍ

Լուկաշենկոն ձերբակալեց գործադուլ հրահրողներին

Արդեն մի շաբաթ է, ինչ Մինսկի մետրոյի և տրոլեյբուսի հավաքակայանի աշխատողները գործադուլ են հայտարարել: Գործադուլավորները դահանջում են վճարել աշխատավարձը և բարելավել աշխատանքային դայմանները: Սակայն, ինչպես հաղորդեց «Ազատություն» ռադիոկայանը, իշխանությունների արձագանքն այդ առնչությամբ միանգամայն հին հայնայնավարական ժամանակների ոգով դրսևորվեց. հանրապետության նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն որոշում արձակեց բացահայտել «սադրիչներին» և դատել: Հատուկ ծառայությունները արագորեն կատարեցին «առաջադրանքը» և «բացահայտեցին» գործադուլին կոչ անող 16 մարդկանց: Դրանց դեմ հարուցվեց քրեական գործ, եթե ըստ հանրապետության օրենքների՝ նրանք կարող են դատապարտվել 3-5 տարվա բանտարկության: Ձերբակալվածներին ամբաստանում են հանրապետության հասարակական հաղթական կյանքը ապակայունացնելու փորձի համար:

Ռ. Գ.

ԹՈՒՐՔ ՍԱՍՈՒ

«Մի՞թե հայերն իրենց հաճույքի համար լքեցին այս երկիրը»

Թուրքական «Ջումհուրիյեթ» թերթի սյունակագրերից Իլհան Սելջուկը, ինչպես հաղորդում է «Ժամանակ» օրաթերթը, օգոստոսի 11-ի համարում անդրադարձել է Բոսնիա-Հերցեգովինայի վերջին դեպքերին և հայտարարել, որ Անատոլիայում ապրող մարդը, եթե իրոք տգիտություն է այդ հողերի դատմությամբ և մշակույթով, ապա բոլորից լավ կարող է ըմբռնել Բալկաններում տեղի ունեցող անցուդարձերը և դյուրազգացություն ցույց տալ դրանց հանդեպ: Հոդվածագիրը մասնավորապես գրել է. «20-րդ դարի սկզբում հայերի, ապա հույների, քուրդերի և թուրքերի միջև տեղի ունեցան ընդհարումներ, որոնց անդրադարձները մի՞թե մեր հասարակությունը չի զգում այսօր: Անատոլիայում ապրող մեկ տեղ կարելի է հանդիպել հունական կամ հայկական տների: Ի՞նչ դատահեց արդյոք: Հանգավորը թուրքե՞րն էին, հայե՞րը, հույնե՞րը: Սոսկի անցյալում մեր տարածաշրջանում տեղի ունեցան բազմաթիվ սպանություններ: Հույները իրե՞նց փափագով գաղթեցին Սամբուլից, հայերը մի՞թե իրենց հաճույքի համար լքեցին այս գեղեցիկ երկիրը»:

Վերջում թուրք լրագրողը անցյալի վերոհիշյալ «դեպքերի» և Բալկանների ներկա իրավիճակի դատճառը համարում է «դրամատիրությունը և ծավալապաշտությունը»:

ԿՈՐԵԱ

Մարդասիրական օգնություն ուղեկցված լրտեսությա՞մբ

Լրտեսության մեղադրանքով Հյուսիսային Կորեայի դեսպանի անվան զորյան աշխատակիցներ կանգնեցրել են Հարավային Կորեայից մարդասիրական բրինձ տեղափոխող մի նավ: 21 հոգուց բաղկացած աշխատակազմով, հաղորդում է «Թեհրան թայմզ» թերթն իր օգոստոսի 10-ի համարում: Նավի կանգնեցնումն ան՝ միջադեպ հետևել են Հարավային Կորեայի դաշտանական անձնակազմի անդամներ, որոնք հանդես են եկել տարածքի: Հուսով ենք, երկու կողմերը կկարողանան դատահարին շտապավայր լուծում գտնել»: Նախապատրաստության մեկ տարի խոսնակ նույնդես հույս է հայտնել, որ հարցն ամբողջ լուծում կգտնի և բրնձի նավամատակարարումներ կվերսկսվեն ամենամոտիկ ժամանակներում առաջնանելու համար ոսկեմի այն սարքավորի, որ գրանցում է Հյուսիսում:

Մեկնաբանելով վերջին շրջանում Հյուսիսի և Հարավի միջև լարվածության նկատելի բարձրացումը, դիտորդներ նշել են, որ դատահարի վերաբերյալ երեքօրյա լռությունը «կարող է ազդա լինել» և ընդհարումներ չեն սպասվում: Միևնույն ժամանակ այդ աղբյուրներ նշում են, որ բրնձի առաքումների շարքը ակնկալվող Հյուսիս-Հարավ բանակցությունները անընդհատ հետաձգվում են և հայտնի չէ, թե ում մեղքով:

Շատոնիայի օժանդակությամբ ջրամբար՝ Իրանում

Ինչպես հաղորդում է «Թեհրան թայմզ» թերթն իր օգոստոսի 3-ի համարում, Իրանի արտգործնախարարության ասիական և խաղաղօվկիանոսյան հարցերի գծով տեղակալ Ալաեդդին Բորուջերդիի հետ հանդիպման ընթացքում Ճատոնիայի արտգործնախարարության Սիջին Արևելքի հարցերով զբաղվող երկրորդ բաժանմունքի տնօրեն Քենջի Շինոդան հավաստիացրել է, որ իր երկիրը առաջիկա նման դատասխան է վճարել «Կարուն-4» ջրամբարի կառուցման համար նախատեսված վարկի երկրորդ մասը: Նա հաստատեց անդրադարձել է երկու երկրների միջև բարեկամության և համագործակցության ընդլայնման անհրաժեշտության հարցերին, շեշտելով զբոսաշրջության և արտահանումների բնագավառներում, ինչպես նաև կենտրոնական Ասիայի նորանկախ հանրապետություններին օժանդակելու հարցում ընդլայնված գործունեություն ծավալելու անհրաժեշտությունը:

ԷՐԵԲՈՒՆԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
Հայկական բժշկական ինստիտուտը (արտոնագրված)
Հայաստանում է 1995-1996 թթ. ուսումնական տարվա ընդունելության հետևյալ ֆակուլտետներում.
■ Բուժական-70 տեղ:
■ Ստոմատոլոգիական-30 տեղ:
Ուսուցումը վճարովի է, ուսման տևողությունը բուժական ֆակուլտետում 6 տարի է, իսկ ստոմատոլոգիական ֆակուլտետում 5 տարի է:
Ինստիտուտ ընդունվելու համար դիմորդները դետք է հանձնեն հետևյալ քննությունները.
■ Հայոց լեզու-բերանացի:
■ Կենսաբանություն-բանավոր:
Դիմորդներն փաստաթղթերը կարող են ներկայացնել ամեն օր, բացի շաբաթ և կիրակի օրերից, սկսած օգոստոսի 10-ից մինչև սեպտեմբերի 11-ը, ժամը 10:00-ից մինչև 16:00-ն:
Դիմորդները դետք է ներկայացնեն հետևյալ փաստաթղթերը.
■ Միջնակարգ կրթության վկայական (բնօրինակ):
■ Միջնակարգ մասնագիտական կամ բարձրագույն կրթության դիպլոմ (դատճենն նոտարական վավերացմամբ):
■ Բժշկական տեղեկանք, 6 լուսանկար 3x4 սմ:
Ընդունելության վերաբերյալ բոլոր հարցերով դիմել ինստիտուտի ընդունող հանձնաժողովին:
Հասցեն Երևան, «Երեբունի» կլինիկական հիվանդանոցի պոլիկլինիկական մասնաշենք
Հեռ. 58-68-88, 47-33-40

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

«Լուսանկարի մեքենա մըն է իմ հոգիս»

Հարություն վարդապետ Պզտիկյանի մասին ավելի շատ ոմանցի թերթերից գիտենք: Եվրոպաներում անուն ու ճանաչում գտած հայ նկարիչը Երևանում տարիներ առաջ 24-ժամյա մի ցուցահանդեսով էր ներկայացել... ոչ միայն. «18 նկար Ազնցի աղտեղ, հիմա տանում եմ՝ ոչ մի տեղ չկան»: Մոտ մեկ ամիս առաջ «Ազգը» ներկայացրեց նրան՝ իբրև Հալեռի Մելիքարյան վարժարանի տնտեսի: Հիմա կողմ կողմի նստած զրուցում ենք: Թնդն արդեն իսկ հեստրիր է՝ «վարիզյան դդրոցի նկարիչ» տելեսիկոյով, եւ հայ նկարիչ զայնեով»: 12 տարեկանից Ս. Դազարում է, սովել է «մարմնյան» հայ մշակույթով: Գեղանկարչության մեջ կնմահայը Պիկասոն է, բաբար-կիրակիները նրա արվեստանոցում շատերի հետ է խոսակցություն ծավալել՝ ժակ Պրեվերի, ժան Պոլ Սարտրի, Սիմոն Սինյորեի... 1963-ին հենց Պիկասոյի «միջնորդությամբ» է Փարիզում բացվել նրա ցուցահանդեսը, որի մասին ասում է. «Ես արհայական դասեն մտա Փարիզ»: 1967-ից Ֆրանսիայի գեղարվեստի ակադեմիայի դասվո մշտնջենավոր անդամ է, բայց կանխում է՝ «Գեսլերեսեի Հայաստանի ակադեմիայի դասվո անդամ բլլալ»: Նկարում է եզակի տելեսիկոյով՝ Մուրանո կղզու հայտնի բյուրեղների լազերով մանրացված փոշին վենետիկյան ջուրակի հետ խառնելով ստանում է հեղուկ խմանկար: 1967-ին Փարիզում լավագույն տելեսիկայի համար ոսկե մեդալ է ստացել: Մի մտահոգություն ունի՝ «Չեմ ուզում, որ վաղը իմ ժառանգությունը Ֆրանսիական կառավարությունը առնի»:

– «Ազգում» տպագրված մի հոդվածում ասում եք՝ «Ճշմարիտ արվեստագետը նա է, ով հավատ ունի իր մեջ»:

– Այդ փիլիսոփայական ըմբռնում է. արվեստագետը չէ անիկա, որ վրձին առնել գիտե, գծել գիտե, ներկել գիտե: Անիկա տեխնոլոգիա է: Արվեստը միայն գոյություն ունի մարդ արարածի մեջ: Հետեւակները արվեստ չունին, որովհետեւ հոգի են, կենդանիներն ալ արվեստ չունին, որովհետեւ մարմին են: Իրական արվեստը կա հոն, ուր կա հոգի եւ մարմին: Երբեմն շատ հասարակ ձեւով կգործածենք արվեստ, արվեստագետ բառերը:

Ստեղծագործություն մըն է արվեստը. ո՞վ կրնա ստեղծել. գերագույն էակը՝ Աստված: Աստված ոչինչեն կստեղծե բնությունը, տիեզերքը, մարդս, իսկ մենք՝ արվեստագետներս, Աստված չենք, սահմանափակ էակ ենք, այն է, որ մենք արդեն ստեղծված նյութը կառնենք եւ կկերպարանափոխենք ստեղծագործության: Հոն է, որ մենք Աստծո ստեղծագործության մաս կկազմենք:

– Այսինքն՝ դուք բնությունից եկած նկարիչ եք:

– Ես, իհարկե, տիեզերքեն եկող նկարիչ մըն եմ: Արվեստագետ ըսելով կնկատեմ արարած մը, որ գիտե բնության տարերեն ներդաշնակություն մը ստեղծել, ինչպես կըսեր Թոմաս Մաննը՝ «Գեղեցիկը ծեւերու ներդաշնակություն է»: Ի՞նչ բան է ներդաշնակությունը. «Ինչ որ մտի այլին հաճելի է» (Արիստոտել):

– Ներդաշնակությունից խոսեցիք. ցուցասրահներում հիշ չեն նկարիչները, որ գույների հրավառություն, խրախճանք են սարքում:

– Ընդհանրապես արվեստագետներու մեջ շաղասանիզմը ծնած է դյուրին կերպով հաճելի ըլլալու: Նկարիչներ՝ որոնք մեկ օրվա մեջ 10 դդրոցի պատկանող նկարներ կգծեն: Աստված արվեստագետներու շաղասաններն են: Փարիզեն մինչեւ Հալեռ նկատեցի, որ կան հայաստանյան նկարիչներ, որոնք մանրանկարչություն ըրած են ամբողջ կյանքերնին, բայց հանկարծ կուգան, Պիկասոյեն առաջ անցած տեխնոլոգի մը կներկայացնեն: Սեկ օրեն մյուսը այս փոփոխությունը, բնական է, ոչ մեկ հաստնություն ցույց կուտա, այլ դարգարեա՝ դատեհապատություն մըն է՝ հարմարիք, ծախեմ, շահիք:

– Արեւաս Ավագյանը նախորդ օրն ասում էր, թե ինքը Հալեռում հանդիպել է նույն նկարչի՝ 10 նույն նատյուրմորտի: Յուրաքանչյուրը Վերնիսաժից նկարը գնելով, մտածել է, թե ինքը եզակի հարստություն ունի:

– Ընդհանրապես սփյուռահայը արվեստի հանդեմ շատ ըմբռնում չունի: Արվեստը Հայաստանի մեջն էր, որ կծաղկեր, դդրոցներ կային, ակադեմիաներ կային: Սփյուռքեն որոշ դասակարգի մարդիկ էին, որ կուգային, ամենը չէին գար: Այս կարը, որ ստեղծած էին, բարեկամական կարեր էին, անձնական ծանոթություններ, այսինքն արվեստագետի հետ կուգային կերթային, հակառակ, որ իրենց ոտին տակը մեծ մեծ արվեստագետներ կծաղկեին Փարիզի մեջ, անոնց հետ ծանոթություն մը չունեին: Իրենց համար հայրենասիրական «ժեստ» մըն էր Հայաստան գալ եւ Գրիգոր Խանջյան մը գնել կամ ծանոթանալ, անոր հետ ընթրիքի մը նստիլ. այս ամենը սփյուռահայու խանգարված հոգեբանությունն էր: Արվեստը որոշ արվեստ չէր նկատեր: Հիմա, որ դռները բացվեցան, եւ Հայաստանեն սկսան արվեստագետները խուժել Բեյրութ, Հալեռ եւ այլն, արվեստագետ չէ, որ խուժեց, այլ վաճառականը խուժեց, եւ ճաշակիս համաձայն նատյուրմորտ մը, «պորտրետ» մը հինեց՝ դարգարեա փող ստանալու համար: Սենք անոր արվեստագետ անունը տվինք եւ հայ արվեստագետի անունը աղտոտեցինք: Մեր դպրոցության մեջ ունեցեր ենք եւ ունինք արժեքավոր՝ իսկապես միջազգային մակարդակի արվեստագետներ, կարելի չէ այս մարդիկը նսեմացնել այս վաճառականներուն դասեռով, որովհետեւ Սփյուռքի մեջ սխալ կարծիք մը կա, որ Հայաստանի բոլոր արվեստագետները այսօր վաճառական են: Ոչ, այդպես չէ:

– «Պիկասոյից առաջ անցած» նկարիչներ շատ կան, որ շատերի համոզմամբ՝ ուղիղ գիծ գծել չգիտեն: Նկարչի համար դարտադի՞ր է անցնել ակադեմիզմի միջով:

– Ավանգարդն ինքն իր մեջ դդրոց մը չէ: Օր մը Պիկասոյին մոտեցավ մի հրեա վարդապետ եւ ուզեց Իսրայելի օգնության համար մի նկար: Պիկասոն սովարարուդրի կտոր մը վերցուց եւ հակառակ դիմագիծ մը ըրավ, ստորագրեց, ծեռը տվավ: Մարդը նեղվեցավ ըսելով՝ վարդեր, ասիկա ինչ է: «Ասիկա 60 տարվա իմ դրդտումիս հետեւանքն է, մեկ օրվա գործ չէ»: Ը սել կուզեմ՝ Պիկասոն գիտակից էր, որ 60 տարի ճանապարհ կտրած էր, ոչ թե մերիններուն պես 6 ժամվան մեջ հանկարծ Պիկասո դարձած: Հասունության ըմբռնումի դակաս մը կա: Լավ գծելը դատճառ մը չէ արվեստագետ դառնալու, լավ դիզայներ կրնա ըլլալ, բայց ոչ արվեստագետ: Արվեստագետը չի կրնար հանկարծաբանել մեկ ժամվան մեջ: Պիտի ամբողջ ասիճանները կատարե. մտահոգ բռնելեն պիտի դասականի կատարը հասնի, որ կարենա այնտեղեն վերլուծում մը կատարել. դասականությունը գագաթն է: Ես ինչու համար վերացական արվեստի նվիրված եմ, որովհետեւ երբեմ պիտի չկարենամ ոչ Պիկասոյին, ոչ Տիցիանին, ոչ Լեոնարդոյին կատարելությունը ունենալ, բայց գոնեմ արիներու ընթացքին սերած, յուրացուցած եմ եւ հիմա կատարելուծեմ զանոնք եւ անոնց մեծությունը կտեսնեմ: Երբեմ պիտի յուզեմ մրցակցիլ անոնց հետ. անոնք այլեւս գագաթը հասած էին, մերինը վայրէջ մըն է, հետեւաբար նոր ճամփա մը պիտի որոնենք՝ անոնց ուղիով: Վեր պիտի ելլենք, կամաց կամաց պիտի իջնենք, տեսնենք, ուր հասեր ենք:

– Աբստրակտ դդրոցի հետեւորդ լինել նշանակում է հավաածը համել ու զգայականը խել կտավին:

– Աբստրակտ արվեստ չկա: Պիկասոյին հարց էի տալիս՝ երբ սա կնոջ դիմագիծը կգծես, երկու քիթ կգծես՝ մեկը՝ կողմնակի, մեկը՝ ուղղակի, երկու աչք՝ ուղիղ նայող, մեկը՝ կողմնակի նայող: Կըսեր՝ որովհետեւ շարժումը կուզեմ տալ: Ուրեմն մեծ գաղափար մը կար, ոչ թե ծաղրանք մըն էր, ինչպես կկարծեն տգեղ մը: Այսօրվա ուսում չունեցող աբստրակտ նկարիչները կկարծեն հանկարծաբանության մեջ է արվեստը: Ինձի համար դիմագիծը խոշորացույցով դիտված ֆիգուրային արվեստ մըն է, մարդիկ աբստրակտ կկարծեն, բայց ես այդ մասնիկը կը միայն կառնեմ, որովհետեւ ես կարողությունը չունիմ մեծ արվեստագետի մը ամբողջությունը առնելու, այդ մասնիկը կառնեմ, կմեծցնեմ: Հետեւաբար, ինքն իր մեջ աբստրակտ արվեստ չկա: Ամեն արվեստ ֆիգուրային է, բայց՝ տեսնված ո՞ր անկյունեն... Սովով, դատրաստված մտավորական մը կամ անձ մը կրնա ամեն արվեստագետի խորը թափանցել: Արվեստի ճնանդասները դեսք է շատ զարգացած անձեր ըլլան: Հասարակ մահկանացուն երբեմն սխալ կմեկնաբանե, շատ դժվար ճյուղ մըն է արվեստը ըմբռնել եւ զայն ներկայացնելը:

– Արվեստի մեկնաբանները շատ բարձր կարծիք են հայտնում Ձեր նկարչության մասին:

– Շատ անգամ անակնկալի կուգայի՝ տեսնելով արվեստի մեկնաբանին հզորությունը: Ֆրանսայի ցուցահանդեսներեն հետո կին մը, որ չէր ճանչնար զիս, գրեր էր՝ «Այս նկարիչը դեսք է հոգեւորական ըլլա»: Գացի, գտա այդ կինը: Մի ռուս կին էր, Փարիզում հաստատված: Ըսի՝ ինչդես գիտցաք: «Ես մտա դատկերասրահը, ներշնչվեցա եւ գրեցի, բայց դուք խոր միստիկ եք», ըսավ: Ըսի «որեւիցե մեկը միստիցիզմ չի տեսներ», ըսավ «աչք չունին»: Ես վախցա, որ իմ ներաբխարիս, իմ զգացումներս կարող են բարձր դաշտոն ունի արվեստի մեկնաբանի մը եւ որեւան խորը իմացական ըմբռնողություն:

– Քննադատները Ձեր նկարչության՝ խիստ ընդգծված բանաստեղծականության մասին են խոսում նաեւ:

– Իմ արվեստս Փարիզում անվանեցին՝ ներաբական վերացականություն մը: Երկար տարիներ միշ մը ամեն ինչ գծած եմ՝ մանրանկարչությունեն սկսյալ վանքի աշակերտական բերբեր ծեւավորած եմ, բայց ինքզինքս գտա այս վերացական ներաբգության մեջ եւ կարծեմ ամենալավ ձեւով կարտահայտեմ ամբողջ աղոթքը, որ կբարձրանա եւ կտղավորվի, որովհետեւ գոր ծածանս նյութերն ալ տղավորիչ են: Կարծես թե հաջողած եմ արդի մարդոց ուրեն մեջ տղավորվիլ:

– Ժամանակը խիստ ներկա է Ձեր նկարչության մեջ: Ինչո՞ւմ:

– Գիծերու մեջ կա, գույներու մեջ կա:

– Պիկասոն ասում էր՝ ինքը չի փնտրում, ուղղակի գտնում է:

– Ես էլ չեմ փնտրում, ուղղակի ադրում եմ: Մեր ամենօրյա կյանքի գծերը՝ լույսի թելերը, ծառերը, ամենը մեզ տղավորում են՝ առանց հասկցնելու: Ես ադրելով կարդիմ կյանքս: Դիմացս անցնող անձը կդիտեմ, մայրին վրայի քարեն շարվածքը կդիտեմ... Լուսանկարի մեքենա մըն է իմ հոգիս, եւ ամեն ինչ նկարներուս մեջ երեւան կելլե: Այս գույները մենք ունինք՝ գիշերային գույն մը, ցերեկային գույն մը, արեւուն գույն մը, վերջալույսի, արշալույսի, այս ամենը կմտնեն եւ կվերածվին նկարի: Ես անոր համար ժամանակակից նկարիչ մըն եմ՝ ոչ ադագայի եւ ոչ ալ անցյալի: Ես այսօրվան, այս ժամու նկարիչ մըն եմ, որ կարդիմ իմ զգացումներս իմ ներկա աշխարհես: Վաղը երբ մեկը ուզե վերլուծել, կըսե՝ 1995-ի ադրիլին այս նկարը գծված է, եւ հոն գեղեցիկ արեւ մը կար կամ վարդագույն լուսին մը կար...

Հարություն Պզտիկյանի հետ մեր զրույցը հետաքրքիր ու երկար, հնարավոր չեղավ թերթի մեկ էջում սեղմել: Հոկտեմբերին Թեհրանի մշակութային միության հրավերով Երեւանում կբացվի նրա ցուցահանդեսը: Մեր հաջորդ զրույցը ցուցահանդեսի ընթացքում:

ԼՈՒԻԶԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ԵՐԳԱՐԿԵՍ

Արման Էլբրտը միջազգային մրցույթի դափնեկիր

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ. ՓԱՍՏ: Մոսկվայում ավարտվեց «Հայաբա-Մոսկվա-տրանզիտ-95» երիտասարդ երգիչների 10-դ միջազգային մրցույթը: Մոսկվա-Սանկտ-Պետերբուրգ-Մոսկվա-Երեւան. այս հերթական կանոնությամբ դասավորվեցին այն քաղաքները, որոնց ներկայացուցիչներն արժանացան հասն կատարողների մրցույթում շնորհված չորս մրցանակներին: Գրան դրին շահեց մոսկվացի Օքսանա Պավլովսկայան, առաջին մրցանակը դետերբուրգյան «Հայ վդիսյոն» դուետը, երկրդ մրցանակը մոսկվացի Նոյանը, իսկ երրդը Հայաստանի երգի դետական թատրոնի մենակատար Արման Էլբրտը:

Դրդես միջազգային մրցույթի դափնեկիր, հայ երգիչ արժանացավ դրամական դարգեւի եւ միջերկրածովյան ու հարավամերիկյան երկրներով ծովային շրջագայություն անցկացնելու ուղեգրի:

Ավելացնենք, որ «Ազգի» առաջի կա համարում Արմանի մասին ավելի մանրամասն:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Օպերային թատրոնը՝ Մոսկվայում

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ: Սեպտեմբերի 15-20-ը Մոսկվայում կանցկացվեն Ալ. Սպենդիարյան օպերային դետական ակադեմիական թատրոնի հյուրախաղերը. Սնարհի բոլշոյի հայտնեց թատրոնի գեղարվեստական դեկավար եւ գլխավոր ռեժիսոր Տիգրան Լեւոնյանը: Ներկայումս թատրոնում անցկացվում են Վերդիի «Օթելլո» օպերայի փորձերը՝ Տ. Լեւոնյանի բեմադրությամբ: Սեպտեմբերի 6-7-ը Երեւանում նախատեսված է ներկայացման հանդիսային դիտում: Իսկ դրեմիերան տեղի կունենա Ռուսաստանի մայրաքաղաքում՝ սեպտեմբերի 17-ին: Հայաստանի արտիստները մոսկովյան հանդիսատեսին կներկայացնեն նաեւ Դոնիցետտիի «Դոքիկոս» եւ Տիգրանյանի «Անուշ» օպերաները: Սեպտեմբերի 20-ին Միությունների տան սյունազարդ դահլիճում տեղի կունենա թատրոնի եզրափակիչ ելույթը: Աղագայում, Տ. Լեւոնյանի խոսքերով, նախատեսվում է բեմադրել Մինկուսի «Դոն Կիխոտ» բալետը՝ Վիլեն Գալստյանի դեկավարությամբ:

Բոստոնի «Սայաթ Նովան» Երեւանում

Օգոստոսի 23-ին Երեւանի Հակոբ Պարոնյան երաժշտական կոմեդիայի թատրոնի շենքում կկայանա Բոստոնի «Սայաթ Նովա» հայկական ժողովրդական պարախմբի հայաստանյան հյուրախաղերի եզրափակիչ համերգը: Պարախումբը Հայաստանում է գտնվում օգոստոսի 13-ից: Այս ընթացքում այն համերգներով հանդես է եկել էջմիածնում, Թալինում, Արտաշատում, Աշտարակի եւ Նաիրիի շրջանի գյուղերում:

ԼՏ

Մայր տաճարի մանրակերտը՝ Ավստրիայի «Մինիմունդուս» ցուցահանդեսում

Աբենի «Ազատ օր» թերթը հաղորդում է, որ Ավստրիայի Բլաֆենֆորդ քաղաքի «Մինիմունդուս» («Փոքրիկ աշխարհ») կոչվող ցուցահանդեսում վերջերս կայացել է Ս. Էջմիածնի Մայր տաճարի մանրակերտի բացումը: Մանրակերտը 18 ամսում դատրաստել է ավստրիացի արվեստագետ Մարիաու Ժերինան: Նախագիծը եւ տուֆ քարը Բլաֆենֆորդ են բերվել Հայաստանից: Հանդիսությանը ներկա են եղել Ավստրիայում Հայաստանի դեսպան Արման Նավասարդյանը, դիվանագետներ եւ հասարակության ներկայացուցիչներ: Մինիմունդուսում ցուցադրված են աշխարհի նշանավոր շինությունների մանրակերտերը: 1958թ.-ից ի վեր այստեղ ցուցադրվում են 160 մանրակերտեր, որոնց չափերը իրենց ունեցած իրական մեծությունից փոքրացված են 25 անգամ:

ԼՏ

ԱՆՇՈՒՇԱԲԵՐ

Տնտեսությունը եւ մանկական ստեղծագործությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՄԱՄԲԻ: Հայաստանի տնտեսական դժվարությունները անդրադարձել են նաեւ մեր երեխաների ստեղծագործական խանդավառության վրա. Սնարհի բոլշոյի հետ զրուցելիս գանգատվեց Երեւանի մանկական ստեղծագործության կենտրոնի տնօրեն Լաուրա Ավետիսյանը:

Նրա խոսքերով, 1989-ի համեմատությամբ եռակի կրճատվել է մայրաքաղաքի այդ հին մշակութային կենտրոն հաճախող երեխաների թիվը: Հիմնական դատճառն այն է, որ ծնողները եւ հենց կենտրոնը չեն կարողանում երեխաներին աղահովել դարադմանների համար անհրաժեշտ գույքով: Ֆինանսների դակասի հետեւանքով կենտրոնի աշխատակիցները կրճատվել են գրեթե 40 տոկոսով: Բացի դրանից, վերջերս կենտրոնը դժվարություններ ունի հարկաբաժնի հարցում: 1988-1990 թթ. կենտրոնի դեկավարությունը իր բյուջեն միջոցներով կառուցում էր նախկին քաղաքային դիոներ դարպասի շենքի կցակառույց: 1990 թ. ֆինանսների դակասը հանգեցրեց շինարարության դադարեցման: Իսկ 1994 թ. դեկտեմբերին Երեւանի քաղխորհրդի որոշմամբ կցակառույցը 30 տարով վարձակալման տրվեց Ա. Ճաղյան հասարակաց ընկերությանը, որը եւ ավարտում է շինարարությունը սեփական միջոցներով: Կենտրոնի տնօրենության տակ մնացած տարածքներ հաճախող երեխաների ներկայիս թվի դայմաններում անբավարար են: Միակ ելքը հասարակության դեկավարության հետ բնդհանուր լեզու գտնելն է, որդեսզի հասանելի օգտագործվեն հարկաբաժիններ, ինչը, ի դեդ, նախատեսված է Երեւանի վերանիլայ որոշմամբ:

SHARM-Ը
ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ Է
ԱՆԿՐԿՆԵԼԻ ՍԵՐԳԵՅ ԿՈՒԻԼՈՎԻՆ
ԵՎ
ԵՐԵՎԱՆԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ
ԿԲՀ ԹԻՄԸ ԻՐ ՆՈՐ ԾՐԱԳՐՈՎ
ՇՏԱՊԵՏԵՔ, ԱՍՍՈՒՅԻՆ ՀԱՍԵՐԳԱՇՐՋԱՆ ԱԿԱՐՏՎՈՒՄ Է:
ՍԿԻԶԲԸ՝ ՕԳՈՍՏՈՍԻ 28-ԻՆ ԵՎ 29-ԻՆ, ԺԱՄԸ 18-ԻՆ:
ՏՈՍՍԵՐԸ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ ՍԱՐՋԱՇԱՍԵՐԳԱՅԻՆ
ՀԱՍԱԼԻՐԻ, ՕՊԵՐԱՅԻ, ՖԻԼՀԱՐՄՈՆԻԱՅԻ
ՏՈՍՍԱՐԿՂԵՐՈՒՄ ԵՎ ԱՅԼՈՒՐ:
ՀԵՌԱԽՈՍՆԵՐ՝ 56.55.57, 52.79.71

digitised by A.R.A.R.@

Մարզական

ՈՒԵՖԱ-Ի ԳԱՎԱԹ

«Շիրակն» այսօր հրավիրում է «Հրազդան»

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ.

Այսօր «Հրազդան» կենտրոնական մարզադաշտում Գյումրիի «Շիրակը» ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության նախնական փուլի դասախաղ խաղում կիսորընկալի Լեհաստանի Լուբին քաղաքի «Զագլեբիե» թիմին: Հիշեցնենք, որ առաջին հանդիպումը Լեհաստանում ավարտվել է ոչ ոքի 0-0, եւ շիրակցիները լավ հեռանկարներ են ունենում հաղթահարելու առաջին արգելքը եւ դուրս գալու հաջող վիճակ: Ինչպես տեղեկացրեց «Շիրակ» թիմի ղեկ Սամվել Մանուկյանը, շիրակցիները կազմ ու դասդասս են դասախաղանաստ խաղին եւ ամեն ինչ կանեն ուրախացնելու իրենց երկրպագուներին: Շիրակցիներ ֆուտբոլասերներին հրավիրում են «Հրազդան» մարզադաշտ: Նրանց ներկայությունը լրացուցիչ լիցք կհաղորդի մեր ֆուտբոլիստներին: Սպասվում է, որ շուրջ 3000 ֆուտբոլասերներ կժամանի Գյումրիից: Արդեն դասվիրված է 60 ավտոբուս: Իր վնասվածքն ապաքինել է թիմի առանցքային խաղացողներից մեկը՝ Հարություն Վարդանյանը, որը չէր մասնակցել Լեհաստանում տեղի ունեցած հանդիպմանը: Խաղին դասդասս է նաեւ Գագիկ Մարգարյանը, որը նույնպես վնասվածք ուներ: Ցավոք, մրցասպարեզ դուրս չի գա Հակոբ Արտյանը, որը չնայած Լեհաստանում հիանալի խաղաց, սակայն հեռացվեց դաշտից: Հյուրերը երեկ ժամանեցին Երեւան եւ երեկոյան ժամը 7-ին ծանոթացան «Հրազդան» մարզադաշտին ու ստորագրեցին անցկացրին այնտեղ: Սպասվում է բացառիկ լարված եւ անգիջում մրցակցություն: Ի դեպ, տեղեկացնենք, որ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության մրցակարգում նոր փոփոխություն է կատարվել: Եթե դասդասս հանդիպումն էլ ավարտվի նույն արդյունքով՝ 0-0, ապա կնշանակվի 30 րոպե լրացուցիչ ժամանակ, եւ եթե այդ դեղքում էլ հաղթող չորոշվի, ապա II մետաղոց հարվածներ չեն իրացվի, այլ առավելությունը կտրվի հյուրերին, որոնք վասատրեն դասդասս խաղում 30 րոպե ավելի են փորձությանն ենթարկվում մրցակցի դաշտում: Դա նշանակում է, որ շիրակցիներին միայն ու միայն հաղթանակ է դեսք, քանի որ արդյունավետ ոչ ոքին էլ հյուրերի օգտին կլինի:

Լուբլինը փոքրիկ քաղաք է, որն ունի 90 հազար բնակչություն: Սակայն մարզադաշտը տեղավորում է 40 հազար հանդիսական:

«Զագլեբիեն» հիմնադրվել է 1946 թվականին: 1985 թվականից հանդես է գալիս Լեհաստանի առաջնության առաջին խմբում: Դա Լեհաստանի բարձրագույն մրցաշարն է: 1988-1989 թթ մրցաշրջանում թիմը հրաժեշտ է տվել ուժեղագույնների խմբին, բայց մեկ տարի անց վերադարձել առաջին խումբ:

Այսօր հայտավորված են.

«Զագլեբիե»		
Անժեյ Շչեպկովսկի	1971	178
Վոյցեխ Գորսկի	1972	176
Զբիգնեւ Չայկովսկի	1972	171
Քշիշտով Նալեթկա	1967	178
Գժեգոժ Շելիգա	1968	188
Յարոսլավ Կշեշանովսկի	1975	175
Ստեֆան Մախայ	1964	181
Յացեկ Բանաշինսկի	1975	184
Վադիմ Ռոգովսկոյ	1963	187
Միրոսլավ Դրեշեր	1965	186
Պյոտր Պշերիվաշ	1972	176
Ռոբերտ Բուբնովիչ	1971	188
Սլավոմիր Մայակ	1969	185
Ռադոսլավ Կալուժնի	1974	191
Դարիուշ Լեւանդովսկի	1965	180
Ռադոսլավ Յաշինսկի	1971	177

«Շիրակ»		
Ռայմոնդ Զադոյան	1971	179
Արթուր Հովհաննիսյան	1968	180
Սարգիս Կարապետյան	1963	179
Արտակ Ադամյան	1974	175
Հարություն Վարդանյան	1970	181
Թելիխ Խոջոյան	1975	179
Գագիկ Մարգարյան	1969	176
Հովհաննես Թահմազյան	1970	172
Արթուր Պետրոսյան	1971	178
Արամ Թումասյան	1973	176
Կոլյա Եփրանոսյան	1975	181
Արարատ Հարությունյան	1975	177
Արայիկ Ադամյան	1973	182
Գրիգոր Գրիգորյան	1971	178
Արտյոմ Բեռնեցյան	1975	179
Սամվել Նիկոլյան	1964	170
Հրայիկ Ավետիսյան	1965	172

«Զագլեբիեն» Լեհաստանի 1991 թվականի չեմպիոնն է: Թիմը երրորդ անգամ է մասնակցում եվրոպական ակումբային մրցաշարերին: 1990-1991 թթ մրցաշրջանում «Զագլեբիեն» հանդես է եկել

Արթուր Պետրոսյանը

ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունում եւ առաջին փուլում մրցելով Լեհաստանի «Բոլոնիայի» հետ, երկու հանդիպումներում գիջել է միեւնույն 0-1 հաշվով: 1991-1992 թթ. Լուբլինի թիմը կրկին է ունեցել չեմպիոնների գավաթի խաղարկությունում: Նրա մրցակիցն էր Դանիայի «Բրոնդբյու» թիմը: Չնայած սեփական հարկի տակ «Զագլեբիեն» հաղթել է 2-1 հաշվով, սակայն դասդասս խաղում գիջել է 0-3 հաշվով:

«Զագլեբիեի» կազմում արդեն 4-րդ տարին է, ինչ հանդես է գալիս Մոսկվայի «Տորպեդոյի» նախկին խաղացող Վադիմ Ռոգովսկոյը, որին հայ ֆուտբոլասերները լավ են ճանաչում: Լուբլինում Ռոգովսկոյը դուրս գալով փոխարինման, իրեն գերազանց է դրսեւորել «Շիրակի» հետ խաղում: Նա կատարում է ազաս դաշտանի դարտականություն: «Զագլեբիեի» դեմ Յանոշ Կուբոտը ասաց, որ իրենք շատ կազգեն տեսնել «Շիրակի» եւ ՀՀ հավաքականի կիսաաշտպան Արթուր Պետրոսյանին, որը հիանալի է խաղացել Լուբլինում:

Այն հարցին, «Զագլեբիենն» է ուժե՞դ, թե՞ «Արարատի» մրցակից Կատովիցեի թիմը, «Զագլեբիեի» դեսը վստահորեն ասաց, որ խենց թիմն է ուժեղ: Համենայնդեպս, նոր սկսված Լեհաստանի հերթական առաջնությունում «Զագլեբիենն» երեք տարից հետո 4 միավորով ընթանում է 8-րդ տեղում («Լեգիա»-«Զագլեբիե» 1-0, «Զագլեբիե»-«Ստալ» 5-1, «Շլյոնսկ»-«Զագլեբիե» 1-1), իսկ ԳԿՍ-ը վասակել է ընդամենը 1 միավոր եւ վերջին տեղերում է (ԳԿՍ-«Հուսնիկ» 1-2, «Պոգոն»-ԳԿՍ 1-0, ԼԿՍ-ԳԿՍ 1-1):

«Զագլեբիեի» նյութերները Լեհաստանի առաջնություններում

1984-85 թթ.	2-րդ լիգա	1-ին տեղ
1985-86 թթ.	1-ին լիգա	12-րդ տեղ
1986-87 թթ.	1-ին լիգա	8-րդ տեղ
1987-88 թթ.	1-ին լիգա	11-րդ տեղ
1988-89 թթ.	2-րդ լիգա	1-ին տեղ
1989-90 թթ.	1-ին լիգա	2-րդ տեղ
1990-91 թթ.	1-ին լիգա	1-ին տեղ
1991-92 թթ.	1-ին լիգա	11-րդ տեղ
1992-93 թթ.	1-ին լիգա	9-րդ տեղ
1993-94 թթ.	1-ին լիգա	13-րդ տեղ
1994-95 թթ.	1-ին լիգա	4-րդ տեղ

Ավելացնենք, որ այսօրվա խաղը վարելու է ուկրաինական մրցավարական բրիգադը:

Ինչպես հայտնի է, Գավաթակիրների գավաթի խաղարկության նախնական փուլի դասախաղ խաղում Երեւանի «Արարատն» իր հերթին երկու օր հետո «Հրազդան» մարզադաշտում հյուրընկալելու է լեհական մեկ այլ թիմի Կատովիցեի ԳԿՍ-ին: Ինչպես տեղեկացանք «Արարատ» ակումբից, ի տարբերություն «Շիրակի» հաճարաղեսության գավաթակիրը խաղացողների առումով խնդիրներ ունի: Թիմի առանցքային խաղացողներից դարդասատան Հարություն Աբրահամյանի եւ հարձակվող Արմեն Շահգելդյանի մասնակցությունը կասկածի տակ է, քանի որ երկուսն էլ վնասվածքներ ունեն: Արարատցիներն էլ ամենայն դաստասխանատվությամբ են դասրաստվում դասախաղ խաղին, չնայած առաջին անգամ գիջել են 0-2 հաշվով եւ հայտնվել դժվարին կացության մեջ:

Քարավանը շարժվում է առաջ

Եվրոդայի առաջնության Հայաստան-Դանիա խաղի հետ կապված կարճաստեւ ընդմիջումից հետո վերսկսվեց հաճարաղեսության բարձրագույն խմբի առաջնությունը: Տեղի ունեցավ 4-րդ տուր: Խաղացանկով նախատեսված 6 հանդիպումներից կայացան 5-ը: Հականալի դասճառներով հետաձգվել է «Շիրակ»-«Երեւան» հանդիպումը:

Սիա մյուս խաղերում արձանագրված արդյունքներ.

«Ղարաբաղ»-«Ազնավուր»	2-1
«Ցեմենտ»-«Արագած»	6-1
«Վան»-«Արարատ»	0-5
«Կոտայք»-ՀՄՄ	4-2
«Փյունիկ»-«Զանգեզուր»	5-0

Իր վստահ կրյուքներն է շարունակում «Փյունիկը», որն անընդմեջ 4-րդ հաղթանակը տարավ: «Փյունիկը» միանձնյա գլխավորում է մրցաշարային աղյուսակը: «Վան»-«Արարատ» խաղում 3 գոլի հեղինակ դարձավ ՀՀ երիտասարդական հավաքականի անդամ Արա Ոսկանյանը: Մեկական անգամ աչքի ընկան Լեւոն Ստեփանյանը եւ Հակոբ Տեր-Պետրոսյանը: «Արարատում» բացակայում էին Հարություն Աբրահամյանը եւ Արմեն Շահգելդյանը:

Գնալով ավելի հուսալի խաղ է ցուցադրում Աբովյանի «Կոտայքը»: Հերթական տուրում աբովյանցիները 4-0 հաշվով խաղը շահում էին ՀՄՄ-ից, սակայն հետո հնարավորություն տվեցին մրցակցին երկու անգամ գրավել դարդասը:

Առաջնության աղյուսակը օգոստոսի 22-ի դրությամբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փյունիկ	4	4	0	0	18-4	12
2. Ցեմենտ	4	3	0	1	13-5	9
3. Կոտայք	4	3	0	1	11-8	9
4. Երեւան	3	2	1	0	8-1	7
5. Արարատ	3	2	0	1	14-3	6
6. ՀՄՄ	3	1	1	1	7-8	4
7. Զանգեզուր	4	1	1	2	6-10	4
8. Արագած	4	1	1	2	6-16	4
9. Ղարաբաղ	4	1	0	3	3-8	3
10. Շիրակ	1	0	1	0	2-2	1
11. Վան	4	0	1	3	3-14	1
12. Ազնավուր	4	0	0	4	5-17	0

ՃԱՊՈՆԻԱ

Ունիվերսիադային կմասնակցեն նաեւ հայ մարզիկները

ՀՀ սպորտվարչությունից «Նոյյան տարան» գործակալության բդրակցին տեղեկացրին, որ օգոստոսի 24-ից սեպտեմբերի 2-ը Ճապոնիայի Յոկոհամա քաղաքում անցկացվելիք համաշխարհային ուսանողական մարզախաղերին Հայաստանի մարզիկները հանդես կգան 3 մարզաձևում: Միջազգային այդ խոշոր ստուգատեսին կմասնակցեն հայ սուսերամարտիկները, որոնք ըստ մարզաձևի դեսական մարզիչ Ռոմիկ Մահակյանի, կդայքարեն ճկասուսեր եւ խոցասուսեր վարժություններում, ինչպես նաեւ հանդես կգան բիմային դայքարում: Ֆուկուոկայում աշխարհի ուժեղագույն երիտասարդ մարզիկների հետ կդայքարեն միջազգային վարդես, հեռացատկող եւ նռացատկող Արմեն Մարտիրոսյանը եւ հեռացատկող Շիրակ Պողոսյանը: Համաշխարհային ուսանողական մարզական խաղերն ուժերի ստուգատես կդառնան նաեւ ձյուդո-ըմբշամարտի հայ մարզիկ-մարզուհիների համար: ԼՏ

ԽՈՇԱՆԿԱՐ

Մեկնարկեց շախմատի կանանց հանրադետական առաջնությունը

Օգոստոսի 21-ին Երեւանի շախմատիստի կենտրոնական տանը մեկնարկեց շախմատի կանանց հանրադետական առաջնությունը, որը կազմակերդել են ՀՀ սդորտվարչությունը եւ մարզածեւի հանրադետական ֆեդերացիան: Առաջնությանը մասնակցում են հանրադետության 14 ուժեղագույն շախմատիստուհիներ՝ այդ բվում միջազգային վարդես Լիլիթ Մկրտչյանը, ՖԻԴԵ-ի վարդես Արուսյակ Գրիգորյանը, ազգային վարդեսներ Էռնա Խալաֆյանը, Գոհար Հրդաբյանը եւ ուրիշներ: Շախմատի հանրադետական ֆեդերացիայից «Նոյյան տարան» գործակալության բդրակցին տեղեկացրին, որ առաջատար շախմատիստուհի Էլինա Դանիելյանը հանրադետական առաջնությանը չի մասնակցում: ԼՏ

«Արաբկիրն» ու ԲԿՄԱ-ն առաջատար

Հանրադետական մրցաշարն են սկսել ֆուտբոլի առաջին խմբի 12 թիմերը, որոնք դայքար են մղում բարձրագույն խմբի երկու ուղեգրի համար: Երկու տուրից հետո 100 տոկոսանոց արդյունք ունեն Երեւանի «Արաբկիրն» ու ԲԿՄԱ-ն: Բանակային ֆուտբոլիստները նախ 5-0 հաշվով առավելության հասան Արտաշատի «Դվինի» նկատմամբ, ապա դարտության մատնեցին Գյումրիի «Կումայրի» թիմին (2-0): «Արաբկիրը» հաղթել է Երեւանի «Նաիրիս» (6-3) եւ Վանաձորի «Աստղ» (4-1) թիմերին: ԼՏ

25 միլիոն դոլլար մեկ մարտի համար

Երեք տարվա բանտարկությունից հետո կրկին օրենք է վերադարձել դրոֆեսիոնալ բոքսամարտի գերծանր քաշի աշխարհի նախկին չեմդիոն Մայք Թայսոնը: Նրա վերադարձը հսկայական հետաքրքրություն է առաջացրել մարզասերների շրջանում եւ դրանից շահում են ոչ միայն գործարար մարդիկ, այլեւ ինքը՝ Թայսոնը: Առաջին մարտը Թայսոնն անցկացրեց Մակնիլիի հետ եւ մեկուկես ռոդեում առավելության հասավ մրցակցի հանդեդ: Թայսոնը ստացավ 25 մլն դոլլար: Չնայած դարտությանը՝ Մակնիլիին բաժին է հասել 540 հազար դոլլար:

Արա Գեվորգյանը՝ աշխարհի հավաքականում

Ազաս ոճի ըմբշամարտի Հայաստանի ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչ Հրանտ Եռոխանը «Նոյյան տարան» գործակալության բդրակցին հաղորդել է, որ Աստանայում կայացած աշխարհի առաջնության չեմդիոն Արա Գեւորգյանը (68 կգ) սեդտեմբերի 27-ին կմասնակցի աշխարհի հավաքականի եւ Ռուսաստանի ազգային հավաքականի միջեւ կայանալիք մրցավեճին: Հայ մարզիկը հանդես կգա աշխարհի հավաքականի կազմում: ԼՏ

ՆՈՐ ՄԱՐԶԱՁԵՎԵՐ

Օդային սերֆինգ

Մինչեւ վերջերս մարզասերները ականատես էին լինում ջրերի կամ ձյան վրա սերֆինգ մարզածեւին: Գնալով այս մարզաձեւի տարատեսակներն շատանում են: Արդեն ի հայտ է եկել սերֆինգի օդային տարատեսակը: Այսպես, նկարում դատկերված շվեյցարացի հանդուգն մարզիկը 3000 մետր բարձրության վրա օդանավից դասկելով սերֆինգի շորիով վարում է դասդանել հավասարակշռությունը, շրջադասված լինելով ձյունածածկ լեռներով: Մարզիկը սերֆինգի շորիով տարբեր գեղեցիկ շարժումներ կատարելով մոտավորապես 1500 մետր վայրէջքից հետո բացում է դարաշյուտը եւ անվնաս իջնում գետնին: Գ. Ա.

ՀՈԳՍԵՐ

Գյումրիի մարզադաշտը՝ 8 ամսում

Արդեն մեկ ամիս է, ինչ Գյումրիում «Շիրակին» շինարարական կազմակերդությունը իրականացնում է քաղաքային մարզադաշտի վերակառուցման աշխատանքները: Շինարարության դատվիրատուն «Համաշխարհային բանկն» է: Շինարարական կազմակերդությանը տրված է 8 ամիս ժամանակ: Հաշվի առնելով Գյումրիին առանձնահատուկ ցուրտ ձմեռը, այդ ամիսները ժամկետի մեջ չեն մտնում: Դայմանագրվածության համաձայն, յուրաքանչյուր ուշացած մեկ օրվա դիմաց շինարարական կազմակերդությունը կստանվի 200 ամերիկյան դոլլարով: Գյումրիի սդորտկոմիտեի նախագահ Վարդեւան Գեւորգյանի բնորոշմամբ, մարզադաշտի վերականգնման աշխատանքներից հետո, այն կհամադասխանի միջազգային ստանդարտներին եւ 1996թ.-ից սկսած Գյումրիի «Շիրակ» ֆուտբոլային թիմն իր միջազգային հանդիդումները կանցկացնի ոչ թե Երեւանի «Հրազդան» մարզադաշտում, այլ սեփական հարկի տակ: ԼՏ

digitised by A.R.A.R.@

Երեւանի «Հրաչյա Աճառյան» հանրակրթական դպրոցը

կայարում է 1995-96 ուսումնական տարվա ընդունելություն հետեւյալ ֆակուլտետներում

◇ Միջազգային հարաբերություններ եւ բարգմանչություն ◇ Միջազգային իրավունք ◇ Միջազգային տնտեսական հարաբերություններ ◇ Միջազգային ինֆորմացիա եւ բարգմանչություն ◇ Պատմություն լեզու, գրականություն եւ բարգմանչություն ◇ Իրավագիտություն ◇ Մենեջմենթ եւ մարկետինգ ◇ Բանասիրական ◇ Պատմություն եւ աշխատանքագրություն ◇ Մանկավարժություն եւ տարրական կրթության մեթոդիկա ◇ Նախադպրոցական մանկավարժություն եւ հոգեբանություն ◇ Քիմիա եւ կենսաբանություն ◇ Դեֆեկտոլոգիա ◇ Կիրառական մաթեմատիկա:

Ընդունելությունը կատարվում է մրցութային կարգով:

Ուսման տեւողությունը մանկավարժության եւ տարրական կրթության մեթոդիկայի, նախադպրոցական մանկավարժության եւ հոգեբանության ու դեֆեկտոլոգիայի ֆակուլտետներում չորս տարի է, մյուս ֆակուլտետներում հինգ տարի: Համալսարանը կնվիրած դպրոցականների հիման վրա կարող է գեղագանձիկ ուսանողներին եւ նոստալգային աղջիկներին ուղարկել տվարելու, իսկ երիտասարդ դասախոսներին վերադասավանդման Միլանի, Փարիզի, Մասկվայի, Արենի, Սաղոնիկի, Թեհրանի եւ Վառնայի համալսարաններ, Մոսկվայի միջազգային հարաբերությունների ինստիտուտ:

Դիմորդները պետք է ներկայացնեն հետեւյալ փաստաթղթերը. միջնակարգ կրթության վկայական, միջնակարգ մասնագիտական կրթության դիպլոմ, տեղեկանք ատեստավորման մասին, վեց լուսանկար (3x4 սմ չափի):

Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչեւ սեպտեմբերի 2-ը. քննությունները կանցկացվեն սեպտեմբերի 3-ից 10-ը: Համալսարանի հասցեն Ալեք Մանուկյան (նախկին Մասլյակ) 13: Հեռախոսներ՝ 55-67-90, 55-46-80:

ԸՆԴՈՒՆՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

«ՍԱՆՏՈՒՐՍ» ֆիրման առաջարկում է

14 ԱՆՄՈՌԱՆԱԼԻ ՕՐ ԿԻՊՐՈՍՈՒՄ

Բուլղարական «ՍԱՆՏՈՒՐՍ» ֆիրման յուրաքանչյուր երկու շաբաթը մեկ կազմակերպում է ուղիղ թռիչք

ԵՐԵՎԱՆ - ԼԱՌՆԱԿԱ (Կիպրոս):

Զբոսաշրջիկների խմբերն արդեն հանգստանում են արեւաշող Կիպրոս կղզում

Առաջիկա թռիչքները՝ օգոստոսի 24-ին, սեպտեմբերի 7-ին

Բարձրակարգ հյուրանոց (ծովից 100մ հեռավորության վրա)
Երկրեղանոց համարներ (հեռախոս, հեռուստացույց, սառնարան, խոհանոց)
3-օրյա էքսկուրսիա (կանկացողների համար) ՊՈՐՏ - ՍԱՅԻԴ (Եգիպտոս) եւ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ կիսրական օվկիանոսային «Ատլանտե» ջերմանավով:
Ուղեգրի արժեքը $540 + 96.000 դր.

Ֆիրման առաջարկում է նաեւ 2-շաբաթյա հանգիստ Բուլղարիայի «Զոլոտիե Պեսկի» ծովափում եւ մասնավոր վիլլաներ Նեսեբր առողջարանում:

Վճարումը համարժեք դրամով, կանխիկ կամ փոխանցումով

«ԱՆԻ» հյուրանոց, 512, 523, 530 սենյակ
Հեռ. 52-42-65, 59-45-12

ԱՐՄԻՆՏԵՐՏՈՒՐ

ՏՈՒՐԻՍՏԱԿԱՆ ՖԻՐՄԱՆ

Առաջարկում է

ամառային հանգիստ լավագույն ծովափնյա հանգստավայրերում

«Զոլոտիե պեսկի» (Բուլղարիա)
Ծովափնյա հյուրանոց: Ուղեգրերը՝ 7, 14 եւ 21 օրով:
ԵՐԵՎԱՆ-ԲՈՒՐԳԱՍ-ԵՐԵՎԱՆ չվերթը ամեն ուրբաթ

Լիմասոլ (Կիպրոս) (օգոստոսի 25-ից, 14 օր)
3-4**** հյուրանոցներ ծովից 30-40մ հեռավորության վրա, 3-օրյա ճանապարհորդություն դեպի Եգիպտոս եւ Իսրայել
Ուղիղ չվերթ ԵՐԵՎԱՆ-ԼԱՌՆԱԿԱ-ԵՐԵՎԱՆ
ՇՏԱՊԵՔ ՍԻԱՆԱԼ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆԳՍՏԱՑՈՂՆԵՐԻՆ
690$ միայն դրամով

Հասցեն՝ Երեւան, Հ.Հակոբյան փ., 2
Հեռ. 272-008, 272-007, 272-450

Հայախոսության շարժման բարեկամներին

Օգոստոսի 25-ին ժամը 11-ին եղ. Շարենցի անվան դպրոցի դահլիճում տեղի կունենա հայախոսության շարժման նախաձեռնող խմբի երկրորդ հավաքը: Բոլոր շահագրգռված անձանց եւ կազմակերպությունների ներկայացուցիչների մասնակցությունը ցանկալի է:

Լեզվի պետական տեսչություն «Մաշտոց» միավորում

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Աջափնյակում (Հանրապետական հիվանդանոցի մոտ), 4 հարկանի խրուշչովյան տեսակի 5-սենյականոց բնակարան (95 քմ), վերնահարկով (45 քմ): Ընդհանուր մակերեսը 140 քմ: Հեռ. 58-18-41, 34-25-86:

Լույս է տեսել ՍՓՅՈՒՌ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

կողմից հրատարակվող ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԵՌՈՒՍԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱՊԱՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳՐՔԻ 1995 թ. № 2 թողարկումը

Տեղեկագիրը կարելի է ձեռք բերել թերթի կրպակներից կամ «ՍՓՅՈՒՌ» տեղեկատուից:

Փավստոս Բուզանդի 1/3, ☎ 58 91 67, 58 13 51

Երեւանի իրավագիտության եւ մենեջմենթի «ԳԱԼԻՔ»

ինստիտուտը հայտարարում է 1995/1996 ուսումնական տարվա ընդունելություն

Ինստիտուտը պատրաստում է ժամանակակից պահանջներին բավարարող իրավագիտության, մենեջմենթի եւ ժուռնալիստիկայի բարձրակարգ մասնագետներ

■ Իրավագիտության ֆակուլտետ

Կադրեր է պատրաստում հետեւյալ մասնագիտացումներով
ա/ պետականագիտություն-որակավորումը՝ իրավաբան պետականագետ
բ/ իրեագիտություն-որակավորումը՝ իրավաբան իրեագետ
գ/ միջազգային հարաբերություններ-որակավորումը՝ իրավաբան միջազգայնագետ
դ/ միջազգայնագիտություն-որակավորումը՝ իրավաբան միջազգայնագետ
ե/ դատական փորձագիտություն-որակավորումը՝ իրավաբան-փորձագետ

■ Կառավարման (մենեջմենթի) ֆակուլտետ

Կադրեր է պատրաստում հետեւյալ մասնագիտություններով
ա/ արդյունաբերական արտադրության կառավարում-որակավորումը՝ տնտեսագետ մենեջեր
բ/ մարկետինգ/տուկայագիտություն/-որակավորումը՝ տնտեսագետ բիզնեսմեն
գ/ միջազգային տնտեսական հարաբերություններ-որակավորումը՝ տնտեսագետ միջազգայնագետ
դ/ ֆինանսներ եւ վարկ-որակավորումը՝ տնտեսագետ-ֆինանսիստ
ե/ բնօգտագործման էկոնոմիկա-որակավորումը՝ բնօգտագործման տնտեսագետ
զ/ հաշվապահական հաշվառում եւ տնտեսական գործունեության վերլուծություն-որակավորումը՝ տնտեսագետ-հաշվապահ
է/ կառավարման եւ ինֆորմատիկայի մշակման ավտոմատացված համակարգեր-որակավորումը՝ տնտեսագետ-ինֆորմատիկ

■ Ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետ

Կադրեր է պատրաստում հետեւյալ մասնագիտացումներով
ա/ միջազգային ժուռնալիստիկա-որակավորումը՝ ժուռնալիստ միջազգայնագետ
բ/ լրագրություն-որակավորումը՝ լրագրող
գ/ հեռուստառադիոժուռնալիստիկա-որակավորումը՝ հեռուստառադիոժուռնալիստ:

Ուսման տեւողությունը բոլոր ֆակուլտետներում 5 տարի է: Ուսուցումը վճարովի է, մեկ տարվա ուսման վարձը 250 ամերիկյան դոլլարին համարժեք դրամ: Դրամական կուրսի էական փոփոխման դեպքում ինստիտուտն իրեն իրավունք է վերապահում փոխել ուսման վարձի չափը:

Ինստիտուտը հնարավորություն է ստեղծում ուսուցումը համատեղել աշխատանքի հետ:

Ինստիտուտ կարող են ընդունվել միջնակարգ, միջնակարգ մասնագիտական, բարձրագույն կրթություն ունեցողները:

Ընդունելությունը կատարվում է մրցութային եղանակով: Միջնակարգ դպրոցը մեդալով, միջնակարգ մասնագիտական հաստատությունները գերազանց ավարտածները ընդունվում են հարցազրույցով:

Ինստիտուտն արտոնագրված է ՀՀ բարձրագույն կրթության նախարարության կողմից:

Փաստաթղթերի ձեւակերպման եւ մրցութային քննություններին մասնակցելու համար դիմորդը վճարում է 2500 դրամ, որն անկախ արդյունքից չի վերադարձվում:

Ընդունելության քննությունները իրավագիտության եւ ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետներում՝ հայոց լեզու (թելադրություն), հայոց պատմություն (բանավոր), օտար լեզու (բանավոր): Մենեջմենթի ֆակուլտետում՝ մաթեմատիկա (բանավոր), հայոց լեզու (թելադրություն), օտար լեզու (բանավոր):

Ինստիտուտ դիմողները պետք է ներկայացնեն հետեւյալ փաստաթղթերը՝ դիմում, միջնակարգ կրթության վկայական (բնագիր), միջնակարգ-մասնագիտական կամ բարձրագույն կրթության դիպլոմ (պատճենը), բժշկական տեղեկանք (ձեւ թիվ 086), անձնագիր, 6 լուսանկար (3x4 սմ չափի):

Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչեւ 1995 թ. սեպտեմբերի 5-ը: Ընդունելության քննությունները սեպտեմբերի 6-11-ը:

Մրցույթով անցած դիմորդները որպես առաջին կուրսի ուսանողներ կհրամանագրվեն մինչեւ 1995 թ. սեպտեմբերի 25-ը՝ ուսման վարձը մուծելուց հետո:

Ինստիտուտը հաջողությամբ ավարտած շրջանավարտներին տրվում է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի սերտիֆիկատ՝ աշխարհի 36 պետություններում, այդ թվում Ռուսաստանում, ԱՄՆ-ում, Անգլիայում, Գերմանիայում, Իտալիայում, Ֆրանսիայում դիպլոմը պատշաճորեն ճանաչելու մասին:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել ինստիտուտի ընդունող հանձնաժողովին Երեւան, Երվանդ Քոչարի 12/1 հեռ. «Ցուռաբար Անդրանիկ»-ում, Դավթի անվան թիվ 14 միջն. դպրոց: Հեռախոսներ՝ 55-58-78, 57-32-69

Ուսումնական պատրաստվածությունը հս. Արովյանի անվան մանկավարժական ինստիտուտում:

ԸՆԴՈՒՆՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ՉՎԱՑՈՒՑԱԿ
1995 թվականի հուլիսի 15-ից սկսյալ
ՉՎԱՐԹՆՈՑ

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	ժամանում	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	ժամանում
1-----7	ՅՈՒ-134	07.20	09.20	R3 341	ԱԹԵՆՔ	R3342	10.20	15.45
----5--	ՅՈՒ-134	11.00	13.00	R3 343	ԱԹԵՆՔ	R3 344	13.55	17.55
-2---6-	ՅՈՒ-154	05.15	08.00	R3 151	ԱԱՍՏԵՐԴԱՄ	R3 152	16.45	23.15
1--5--	ՅՈՒ-134	08.20	11.25	R3 7117	ԱՇԳԱԲԱԴ	R3 7118	12.25	13.45
-2-----	ՅՈՒ-134	10.55	12.00	R3 345	ԲԵՅՐՈՒԹ	R3 346	14.00	16.55
----5--	ՅՈՒ-154	08.40	10.00	R3 401	ԲՈՒԲԳԱՍ	R3 402	12.00	15.20
-2--5--	ՅՈՒ-154	10.00	13.10	R3 311	ԴՈՒԲԱՅ	R3 312	20.00	23,10
-2-----7	ՅՈՒ-154	14.10	19.30	R3 7095	ԵԿԱՏԵՐԻՆԲՈՒՐԳ	R3 7096	21.30	23.05
------7	ՅՈՒ-134	08.00	10.15	R3 301	ԹԵՀՐԱՆ	R3 302	11.45	13:41
-----6-	ՅՈՒ-134	18.50	20.15	R3 815	ԽԱՐԿՈՎ	R3 816	22.15	01.20*
1234567	ՅՈՒ-154	13.55	15.05	R3 7145	ՄԻՆՎՈԴԻ	R3 7146	17.05	18.15
-----7	ՅՈՒ-154	12.10	14.15	R3 7225	ՄԻՆՍԿ	R3 7226	16.15	20.25
1234567	ՅՈՒ-154	07.40	10.25	R3 910	ՄՈՍԿՎԱ	R3 909	12.05	14.30
-2--567	ՅՈՒ-154	14.55	17.40	R3 894	ՄՈՍԿՎԱ	R3 893	19.25	21.50
--3--6-	ՅՈՒ-154	10.20	19.45	R3 7091	ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ	R3 7092	22.45	02.55*
-2-4-6-	ՅՈՒ-134	10.50	12.35	R3 7207	ՌՈՍՏՈՎ	R3 7208	16.00	16.45
1------	ՅՈՒ-134	07.20	11.00	R3 341	ՍԱԼՈՆԻԿ	R3 342	11.55	15.45
-----6-	ՅՈՒ-134	12.40	14.40	R3 835	ՍԻՄՖԵՐՈՊՈԼ	R3 836	16.15	18.10
1234567	ՅՈՒ-134	07.30	08.45	R3 7167	ՍՈՉԻ	R3 7168	10.45	12.00
1------	ՅՈՒ-134	13.30	15.40	R3 405	ՍՕՖԻԱ	R3 406	17.40	21,30
---4---	ԻԼ-86	07.15	10.00	R3 101	ՓԱՐԻԶ	R3 102	19.00	01.30*
1------	ՅՈՒ-134	18.20	20.00	R3 825	ՕԴԵՍԱ	R3 826	21.30	00.50*

* ժամանումը/մեկնումը հաջորդ օրը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք «ՉՎԱՐԹՆՈՑ» օդանավակայան կամ ՀԱՈՒ-ի գործակալներին

«Գարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիլ 69149. Պատվեր 1925 Տպաքանակը՝ 7000 Ստորագրված է տպագրության՝ 21.08.1995 Գինը՝ 50 դրամ

digitised by A.R.A.R.@